

Univerzita Karlova
Pedagogická fakulta
Katedra pedagogiky

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Nejčastější důvody ukončení pobytu dětí ve vybraném dětském domově od roku
2000 do roku 2023

The most common reasons for ending a stay in a selected children's home
from 2000 to 2023

Alena Hubalová

Vedoucí práce: PhDr. Jaroslava Hanušová

Studijní program: Výchova ke zdraví se zaměřením na vzdělávání

Studijní obor: B VZ-TVS 20

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma Nejčastější důvody ukončení pobytu dětí ve vybraném dětském domově od roku 2000 do roku 2023 vypracovala pod vedením vedoucí práce samostatně, za použití v práci uvedených pramenů a literatury. Dále prohlašuji, že tato práce nebyla využita k získání jiného nebo stejného titulu.

V Praze dne 15.4.2024

.....

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala PhDr. Jaroslavě Hanušové, Ph.D. za její pomoc a cenné rady, které mi v průběhu zpracovávání bakalářské práce poskytla. Také bych rada poděkovala paní ředitelce a paní sociální dětského domova za ochotu a poskytnutí všech potřebných dokumentů k vytvoření praktické části mé bakalářské práce.

Anotace

Tato bakalářská práce se zabývá nejčastějšími důvody odchodů dětí z vybraného dětského domova. V teoretické části své bakalářské práce se zprvu zabývám historií rodiny a její funkcí. Rodinu jsem rozdělila dle typů a konkrétněji popsala dysfunkční rodinu a její častý důvod vzniku. Předložila jsem podrobné informace k náhradní rodinné péči a k náhradní péči. V kapitole o náhradní rodinné péči jsem dále popsala adopci, pěstounskou péči, hostitelskou péči, poručenství a péči jiné osoby. V kapitole o náhradní péči jsem vysvětlila, co je ústavní péče a jak se dělí. Konkrétněji jsem se zabývala dětským domovem, kde jsem zmínila jeho historii a rozdělila dále do podkapitol na dětský domov pro děti do tří let a na dětský domov se školou.

Hlavní částí mé bakalářské práce je sekundární analýza dat vybraného dětského domova. Prostudovala jsem data ve vybraných letech, konkrétně od roku 2000 do roku 2023. Z dětského domova v Nymburce jsem získala výroční zprávy, které jsem si vypsala do záznamových archů. Podrobnější informace k odchodům jsem získala od sociální pracovnice dětského domova, která mi pomocí rozhovoru vše podrobněji popsala. Shromážděná data jsem rozdělila do tabulek. Výsledkem práce jsou informace, která ukazují nejčastější důvody odchodů dětí z ústavní péče, konkrétně z dětského domova. Smyslem práce bylo provést analýzu důvodů odchodů dětí z vybraného dětského domova.

Klíčová slova

Dětský domov

Příčiny

Náhradní rodinná péče

Ústavní péče

Rodina

Annotation

This bachelor's thesis deals with the most common reasons for children leaving the selected children's home. In the theoretical part of my bachelor's thesis, I first deal with the functions of family history and its functions. I divided the family according to types and more specifically described the dysfunctional family and its frequent reasons for its formation. I have provided detailed information about respite care and respite care. In the chapter on substitute family care, I further described adoption, foster care, host care, guardianship and other care. In the chapter on substitute care, I explained what institutional care is and how it is divided. Specifically, I dealt with the children's home, where I mentioned its history and divided the children's home for children under the age of three and the children's home with a school.

The main part of my bachelor's thesis is the secondary data analysis of the selected children's home. I studied the data in selected years, from 2000 to 2023. I obtained annual reports from the children's home in Nymburk, which I entered in the register of letters. I received more detailed information about the departure from the social worker of the children's home, who described everything to me in more detail through an interview. I divided the collected data into tables. work is information that lists the most common reasons for children leaving institutional education, specifically from a children's home. The goal of the work was to analyze the reasons for children leaving the selected children's home.

Keywords

Children's home

Causes

Substitute family care

Institutional education

Family

Analysis

Obsah

Úvod.....	7
1. Rodina.....	8
1.1 Definice rodiny.....	9
1.2 Funkce rodiny.....	9
1.3 Dělení dle funkčnosti rodiny.....	9
1.3.1 Dysfunkční rodina.....	10
1.4 Typologie rodiny.....	11
2. Náhradní rodinná péče.....	13
2.1 Adopce.....	13
2.2 Pěstounská péče.....	15
2.3 Hostitelská péče.....	16
2.4 Poručenství.....	17
2.5 Péče jiné osoby.....	18
3. Náhradní péče.....	19
3.1 Diagnostické ústavy.....	20
3.2 Dětské domovy.....	21
3.2.1 Historie dětských domovů.....	23
3.3 Dětské domovy pro děti mladší 3 let.....	24
3.4 Dětský domov se školou.....	25
3.5 Výchovný ústav.....	25
3.6 Zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc.....	26
3.7 Domov pro osoby se zdravotním postižením.....	27
4. Analýza důvodů ukončení pobytů dětí ve vybraném dětském domově.....	28
4.1 Cíle a výzkumné otázky.....	28
4.2 Metody šetření.....	28
4.3 Charakteristika zkoumaného vzorku.....	29
4.4 Výsledky analýzy odchodů dětí z DD od roku 2000 do roku 2023.....	30
4.5 Odpovědi na výzkumné otázky a cíle práce.....	64
4.6 Komparace dat.....	67
4.7 Diskuze a doporučení.....	68
Závěr.....	70
Seznam použitých zdrojů.....	71

Úvod

Téma spojené s náhradní péčí jsem si vybrala, jelikož mi přijde velmi zajímavé. Celkově je dětský domov pro mě jedno z nejdůležitějších a nejzajímavějších forem náhradní péče a pomocí bakalářské práce budu moci zjistit více informací. Cílem této práce bylo zjistit nejčastější důvody odchodů dětí z vybraného dětského domova. Šetření je realizováno na podkladě údajů, které jsem získala spoluprací s dětským domovem v Nymburce.

Je důležité, aby se o tomto tématu více mluvilo a dětské domovy měly šanci se dále vyvíjet a dávat dětem dostatek vzdělání a výchovy. Děti z dětských domovů by měly mít po odchodu z dětského domova šanci na normální život. Pro dítě je nejlepší cítit teplo domova a vyrůstat v plné a harmonické rodině, kde všechno funguje a uspokojuje potřeby všech členů rodiny. Této rodině se říká rodina úplná a je štěstí v ní vyrůstat. Dítě může bohužel také vyrůstat i v neúplné nebo dysfunkční rodině, kde se začíná klást velmi důležitá otázka, jestli se dítě v rodině cítí dobře, nic mu tam nechybí, dostává pocit lásky a vše ostatní, co dítě potřebuje. Dysfunkční rodina znamená, že se v rodině neplní některé důležité funkce rodiny. Poté zde mohou nastat také problémy s financemi, špatné bytové podmínky a vztahové problémy s dětmi.

Pokud tedy rodina nefunguje, nebo jsou další problémy s dítětem či rodičem, musí být využita náhradní péče, která zahrnuje například svěřeni dítěte do péče jiné fyzické osoby než rodiče, adopce, mezinárodní osvojení, pěstounskou péči, hostitelskou péči, ústavní výchovu v rámci resortu zdravotnictví, ústavní výchovu v rámci resortu školství či Ministerstva práce a sociálních věcí.

1. Rodina

Dříve nebyla rodina vhodným pojmem a spíše se v písemných pramenech používal výraz domácnost. Rozdílem tohoto pojmu byla definice, jelikož pod názvem domácnost nebyli jen lidé pokrevně příbuzní, ale patřili tam všechny osoby v domě, které společně stolovaly či hospodařily. J. Hajnal rozdělil rodinu na dva historické modely. Prvním modelem byl severozápadní model a druhým byl jihovýchodní model. Jihovýchodní model byl charakterizovaný mnohočlennou rodinou. Sňatkový věk byl kolem dvaceti až dvaceti jedna let. Typickým znakem také bylo žití pod jednou střechou ve více jak dvou párech, což u severozápadního modelu neexistovalo. V severozápadním modelu byl velice nízký počet členů rodiny, kolem čtyř osob. Do manželství vstupovali přibližně ve dvaceti pěti letech, o dost déle než v jihovýchodním modelu. Majetek dědil vždy prvorozený syn. ¹

Vývoj rodiny má několik fází, kterými se zabýval L. Stone. První fází byly malé rodiny. Malé rodiny vznikly z důvodu krátkého žití dalších starších příbuzenských osob, tento fakt zabraňoval vzniku vícegenerační rodiny. Tudíž v rodině žili pouze rodiče a jejich děti. Vztah mezi dítětem a rodičem nebyl nijak prohloubený, spíše se jednalo o sousedský vztah. Hlavní funkcí této rodiny byla ekonomická funkce. Sňatky se neuskutečňovaly z lásky, ale spíše z majetkového důvodu. Druhou fází byla jakási přechodná forma, která byla jen ve vyšších vrstvách. Začínal být dáván důraz na mateřskou lásku a na jakousi autoritu otce. Třetí a poslední fáze se začala objevovat v devatenáctém století a přetrvává dodnes. ²

Tradiční rodina byla velká a tvořila více generací žijících pospolu. Rodina měla více potomků, o které se žena celý život starala a pečovala. Pověštinou byla žena celý život pouze v domácnosti. Vedoucí postavou rodiny byl muž, otec rodiny. Jeho hlavní funkce bylo rodinu uživit. V moderní rodině už není žena pouze v domácnosti, ale tvoří si vlastní kariéru. Často se stává, že žena odmítá mateřskou dovolenou a spíše chce pracovat, což vede po dohodě k rozhodnutí, že na mateřské dovolené je muž. Odlišností je také vznik rodiny v pozdějším věku. ³

---

¹ J. HAJNAL (1965) - DVA ZÁKLADNÍ HISTORICKÉ MODELY RODINY, J. HAJNAL (1965) - dva základní historické modely rodiny. Rok vydání není uveden. Online. Psychologie, pedagogika. Dostupné z: <https://psychologiepedagogika.studentske.cz/2008/06/j-hajnal-1965-dva-zkladn-historick.html>. [cit. 2024-05-08].

² FRIDRICHOVA ST, Zdenka, Vznik a vývoj rodiny. 2023. Online. Seznam medium. Dostupné z: <https://medium.seznam.cz/clanek/zdenka-fridrichova-st-vznik-a-vyvojrodiny-8376>. [cit. 2024-05-08].

³ ŠTĚPÁŘ, Václav, Rodina. 2012. Online. Rodina. Dostupné z: <file:///C:/Users/42060/Downloads/9%20Rodina.pdf>. [cit. 2024-03-21].

1.1 Definice rodiny

Rodina je skupina lidí, kteří jsou navzájem spojeni příbuzenstvím, adopcí nebo manželstvím. Lidé v této skupině spolu žijí a fungují pod jednou střechou. Pro dítě je rodina nejbližší a nejvytrvalejší skupinou, která na něj má obrovský vliv od narození až do smrti. Slovo rodina má hned více definicí. První definice, kterou jsem k objasnění pojmu rodina použila, vychází z Velkého sociologického slovníku z roku tisíc devět set devadesát šest. Ten udává, že „rodina je původní a nejdůležitější společenskou skupinou a institucí“. Dle sociologického slovníku Jana Jandourky je rodina „forma dlouhodobého solidního soužití osob spojených příbuzenstvím a zahrnující přinejmenším rodiče a děti“. ⁴Závěrem všech definicí, které existují, vychází, že rodina je jakási základní společenská jednotka.

1.2 Funkce rodiny

Rodina má mnoho funkcí, například funkci biologickou, výchovnou, ekonomickou, citovou a estetickou. Biologická funkce zajišťuje reprodukci a sexuální uspokojení partnerů. Výchovná funkce je důležitá pro výchovu dětí, aby měly správné společenské návyky, hodnoty i tradice. Ekonomická funkce je zapotřebí při společném hospodaření rodiny. Rodiče se o děti ohledně financí starají, ale zároveň je i důležité je naučit hodnotu peněz. Předposlední funkce je citová, která slouží na uspokojení emočních potřeb a pocitu bezpečí všech členů rodiny. Poslední funkce je estetická, při které rodiče vedou dítě k udržení pořádku. Tím tato funkce částečně souvisí s výchovnou funkcí.⁵

1.3 Dělení dle funkčnosti rodiny

Další dělení je dle funkčnosti rodiny. Rodina je buď plně funkční, což znamená, že splňuje všechny zmíněné funkce. Do této kategorie můžeme zařadit rodinu harmonickou a bezproblémovou. Rodina harmonická dobře funguje a splňuje společenské chování. Dalším typem je rodina bezproblémová, jiným názvem konsolidovaná. Tato rodina žije navenek uspořádaně, ale členové nejsou v některých případech plně spokojeni. Rodina může být také problémová, kde jsou některé funkce narušeny, ale vývoj dítěte ne. Problémových rodin je v dnešní populaci kolem dvanácti až třinácti procent. ⁶Předposledním typem je dysfunkční, kde

---

⁴ KOVANDA, Petr, RODINA: VŠICHNI JI MÁME, ALE CO PŘESNĚ RODINA VLASTNĚ JE?.2023. Online. Rodina. [cit. 2024-03-21]. Dostupné z: <https://autorskesperky.com/blog/post/rodina.html>

⁵ PLUHAŘOVÁ, Veronika, Funkce rodiny. 2012. Online. Základní škola Chrudim. Dostupné z: https://www.zspeska.cz/e_download.php?file=data/editor/127cs_17.pdf&original=VY_32_INOVACE_51p.pdf. [cit. 2024-03-28].

⁶ DUNOVSKÝ, Jiří. Dítě a poruchy rodiny. Hálkova sbírka pediatrických prací (Avicenum). Praha: Avicenum, 1986.

se v rodině neplní zmíněné funkce a zároveň je vývoj dítěte ohrožen. Rodina v těchto případech potřebuje pomoc, aby situaci zvládla. Většinou se jedná o rodiny narkomanů, patologických hráčů nebo alkoholiků. Dysfunkční rodina se charakterizuje vzájemnými obviněními mezi rodiči, neřešení problémů, nerespektování individuálních potřeb všech členů rodiny, porucha komunikace v rodině, nevhodné tresty dětí, nedostatek chválení dětí, patologické chování rodičů, psychiatrické problémy dětí či špatné sociální postavení rodičů. Poslední a nejzávažnější typ je rodina nefunkční neboli afunkční, při které rodina zcela nefunguje. Vývoj dítěte, ale i jeho zdraví je v ohrožení, jsou to rodiny, které dítě týrají, zanedbávají jeho péči nebo jsou k němu násilní. Při tomto typu je potřeba zásah nejen odboru sociální péče, ale i policie.⁷

1.3.1 Dysfunkční rodina

Dysfunkční rodina se dělí na další kategorie. Dělí se na rodinu nezralou, která nejčastěji vzniká nechtěným otěhotněním ženy, většinou se jedná o adolescentní období. Problémy vznikají již v těhotenství a pokračují po narození dítěte, jelikož je realita jiná než představy mladé maminky. Děti jsou poté vystavovány hádkám rodičů, pocitu nechtěnosti nebo špatnému a problematickému zajištění všech základních potřeb. Druhým typem je rodina separovaná, při které je mladá rodina separovaná s jejich rodiči. Jeden z partnerů se poté může cítit takzvaně na „vedlejší koleji“. Dítě je v napjaté atmosféře, v manipulaci, ve vlivů prarodičů a v nejasném vymezení rodičovských a prarodičovských vlivů. Dítě může být poté vzteklé, často nemocné, agresivní a může se i sebepoškozovat. Třetím typem je rodina generačně smíšená. V této rodině bývá mezi partnery věkový rozdíl větší patnácti let, kde si jeden z partnerů většinou do nové rodiny přivede své odrostlé dítě/děti. V rodině poté může nastat rozpor vzniklý rozdílnou generační linií, absence prarodičů ze strany staršího partnera, ale i srovnávání dětí z předchozích manželství. Čtvrtým typem jsou rodiny přetížené, které mají více problémů a nedokáží je zvládat. Do této kategorie patří například rodiny, které ztratili člena rodiny. Pátým typem je rodina materialistická. Rodiče v tomto případě dítě materiálně zajistí, ale citovou stránku upozadují. Tyto děti mají vše, na co si pomyslí, ale chybí jim to nejdůležitější, tedy láska a pochopení. Rodiče těchto dětí tuto chybu nevidí a berou svou výchovu za správnou. Šestým typem je rodina perfekcionistická, kde jsou kladeny velké nároky na dítě. Dítě musí podávat

---

⁷ ŠTĚPÁŘ, Václav, Rodina. 2012. Online. Rodina. Dostupné z: <file:///C:/Users/42060/Downloads/9%20Rodina.pdf>. [cit. 2024-03-21].

vysoké výkony. Pokud toto očekávání nesplní, rodiče jsou zklamaní a v některých případech i naštvaní. Dítě je poté úzkostné a nejisté ve všech činnostech, které dělá. Většinou je tento nátlak na děti z důvodu neúspěchů rodiče či rodičů, kteří si tento neúspěch přes dítě takzvaně žehlí. Dítě může být v některých chvílích až ponižováno a kritizováno. Sedmým typem je rodina autoritářská, kde fungují příkazy a zákazy. Potlačuje se zde komunikace a názory všech členů rodiny. Tento autoritářský styl výchovy je pro dítě velmi frustrující. Dalším typem je rodina protekcionistická. V této rodině rodiče chrání své dítě před okolním světem. Tomuto výchovnému stylu se říká ochranný styl výchovy. Devátým typem je rodina liberální, která je opakem autoritářské rodiny. Výchova a pravidla jsou velmi volná a velice benevolentní. Děti nemají hranice a mohou mít pocit, že o ně rodiče nestojí. Děti jsou vystaveny nedostatku opravdového zájmu rodiče, nedostatkem povinností a také nejsou vedeny k zodpovědnosti. Desátým typem je rodina odkládající, kde rodiče odkládají výchovu, starosti a péči dětí na jiné osoby, například na prarodiče. Děti jsou většinou odloučeni od svých rodičů a může dojít k narušení jejich psychosociálního vývoje a citové deprivaci. Posledním typem dysfunkční rodiny je rodina rozvodová. Důvodem vzniku této rodiny je rozpadávání partnerského vztahu rodičů. Rodiče se ve všech případech dysfunkční rodiny mohou pro pomoc obrátit například na poradenský systém, pedagogicko – psychologickou poradnu, psychologickou poradnu, výchovné poradenství na školách, speciální pedagogická centra, diagnostický ústav, dětské psychiatrická léčebny, ordinace klinické psychologie nebo soukromá psychologická a psychiatrická centra.⁸

1.4 Typologie rodiny

Typy rodiny se dělí na základě struktury a velikosti, rezidenčních vzorů, původu povahy příbuzenských vztahů a jako poslední na základě vzorů autority. Rodinu na základě struktury a velikosti dělíme na nukleární rodinu, vícegenerační rodinu, polygenní rodinu, polyandrickou rodinu. Nukleární rodina je skupina složená z ženy a muže, kteří jsou manželé a mají dítě/děti. Vícegenerační rodina je tvořena více generacemi, které spolu žijí. V domě tudíž žije více nukleárních rodin. Polygamní rodina se skládá z manžela, více manželek a dětí. Zjednodušeně jde o takzvané mnohoženství. Polyandrická rodina se skládá narozdíl od polygenní rodiny z jedné manželky, více manželů a jejich dětí. Rodinu na základě rezidenčních vzorů dělíme na

---

⁸ KRTIČKOVÁ, Kateřina, Výchovné problémy v dysfunkčních rodinách. 2015. Online. Šance dětem. Dostupné z: <https://sancedetem.cz/vychovne-problemy-v-dysfunkcnich-rodinach>. [cit. 2024-03-21].

patrilokální rodinu, matrilineární rodinu a teo – lokální rodinu. Patrilokální rodina žije u rodičů manžela, matrilineární rodina žije u rodičů manželky a v teo – lokální rodině žijí odděleně od rodičů obou manželů.⁹

---

⁹ KOVANDA, Petr, *RODINA: VŠICHNI JI MÁME, ALE CO PŘESNĚ RODINA VLASTNĚ JE?. 2023*. Online. Rodina. [cit. 2024-03-21]. Dostupné z: <https://autorskesperky.com/blog/post/rodina.html>

2. Náhradní rodinná péče

Náhradní rodinná péče je pro děti, o které se nemohou rodiče starat, jak přechodně, tak dlouhodobě. Díky náhradní rodinné péči může hodně dětí vyrůstat v běžném rodinném prostředí. Náhradní rodinná péče zahrnuje: adopci, pěstounskou péči, poručenství a péči jiné osoby. Jedná se o péči v rodině, ale ne vlastním rodičem. Rozdíl od ústavní péče je, že se o dítě stará stále stejná jedna osoba, ke které si dítě může vytvořit trvalý vztah. Matějček a Langmaeier popsali, že náhradní rodinná péče napomáhá dítěti k vývoji mozku. Náhradní rodinná péče má přednost před ústavní péčí. Nejlepší je pro dítě rodina vlastní, na druhém místě je rodina náhradní, která je dítěti blízká, na třetím místě je náhradní rodina zajištěna úředně a jako poslední variantou je až ústavní péče. Náhradní rodinnou péči upravuje zákon o sociálně – právní ochraně dětí a od roku dva tisíce čtrnáct také nový občanský zákoník.¹⁰

2.1 Adopce

Adopce neboli osvojení je forma rodičovství. Osvojení je považováno za nejdokonalejší formu náhradní rodinné péče. Při adopci se dotyčný stává opravdovým rodičem se všemi právními důsledky, jako je například dědictví, výživné a tak dále. Osvojitelem se může stát zletilá osoba, která je schopná se starat a pečovat o dítě a zajistit mu správnou výchovu, poskytnout mu psychický, zdravotní a sociální rozvoj. Mezi osvojitelem a osvojeným dítětem nesmí být menší věkový rozdíl šestnáct let. Osvojitelem se nemůže stát příbuzná osoba v přímé linii nebo sourozenci, to znamená, že si dítě nemůže adoptovat například babička ani sestra, ale strýc či teta už ano.¹¹

Dítě, které je právně volné, tedy takové, jehož rodiče udělili souhlas k adopci a soud jim odebral veškerá rodičovská práva, může být zařazeno do adopce. Adopce se také týká dětí, kterých se rodiče vzdali po narození a tento krok potvrdili po uplynutí ochranné lhůty nebo po uplynutí doby kvalifikovaného nezájmu.¹² Pokud je dítě starší dvanácti let, musí s adopcí souhlasit, jinak dává souhlas opatrovník, což bývá většinou OSPOD. V rámci soudního řízení je proveden výmaz biologických rodičů z rodného listu a dítě obdrží nový rodný list. Biologický rodič a adoptivní rodič o sobě nemají navzájem žádné informace. Povinnost adoptivních rodičů je však informovat dítě o jeho adopci nejdéle do začátku školní docházky (tedy šesti let), aby ho

---

¹⁰ ZEZULA, Daniel, Děti patří domů, z. s. 2024. Online. Děti patří domů. Dostupné z: <https://www.detipatridomu.cz/>. [cit. 2024-03-11].

¹¹ Zákon č. 89/2012, občanský zákoník, oddíl 2 - Osvojení, v platném znění (§§ 958-970) ¹²

¹² ZEZULOVÁ, Dagmar. Pěstounská péče a adopce. Praha: Portál, 2012. ISBN 978-80-262-0065-9.

informace nezasáhla z jiné strany než od rodičů, a nezpůsobila mu psychické problémy. Osvojení dělíme podle věku osvojenec, tedy na osvojení nezletilého či zletilého. Zletilý osvojenec nepřijímá příjmení osvojitele. Osvojení nelze zrušit, pokud trvá déle jak tři roky a neporušuje pravidla adopce.¹³

Adoptivními rodiči se mohou stát bezdětní partneři, manželé, ale i ženy a muži bez partnera či homosexuálové (homosexuálové mají povolenou adopci, ale o osvojení může požádat pouze jeden z páru). Nejdůležitější je však kladný vztah k dětem a chuť dětem pomoci. Pokud se chce někdo stát adoptivním rodičem, musí nejprve kontaktovat oddělení náhradní rodinné péče a poté si domluvit schůzku na úřadě. Na úřadě se poté dotyčný dozví, jaké dokumenty budou potřeba doložit. Jedná se o doklad o zdravotním stavu, příjmu a tak dále. Pokud OSPOD tyto dokumenty schválí, posílá se žádost na krajský úřad, který udělá odborné posouzení. Odborné posouzení zahrnuje seznámení s tématem o náhradní rodinné péči, zjištění bezúhonnosti žadatelů a názor dětí žadatele, pokud nějaké má. Důležité je také posouzení zdravotního stavu a psychologický test. Poté se čeká na rozhodnutí o zařazení do evidence žadatelů. Pokud se dotyčný vytipuje jako vhodný žadatel, dostane písemné oznámení o jeho vhodnosti. Po tomto kroku nastává doba, při které má žadatel třicet dnů se s dítětem seznámit, a poté se rozhodnout, zda si dítě osvojí či nikoliv. Děti jsou předány do osvojení na základě rozhodnutí soudu. Soud rozhodne poté, co dítě stráví určenou dobu v předadopční péči. To je minimálně 6 měsíců. Pokud nebude žádné dítě volné, dotyčný bude zapsán do registrů žadatelů.¹⁴

Dalším důležitým pojmem je mezinárodní adopce, kdy může nastat osvojení mezi dítětem z ciziny nebo do ciziny. Tato adopce je upravena Úmluvou o ochraně dětí a spolupráci při mezinárodním osvojení. V České republice tuto funkci plní Úřad pro mezinárodněprávní ochranu dítěte v Brně.¹⁵

---

¹³ MATĚJČEK, Zdeněk. Náhradní rodinná péče: průvodce pro odborníky, osvojitele a pěstouny. Praha: Portál, 1999. ISBN 80-7178-304-8.

¹⁴ STŘEDOČESKÝ KRAJ. Péče před osvojením. 2024. Online. Středočeský kraj. Dostupné z: <https://krstredocesky.cz/web/socialni-oblast/pece-pred-osvojenim>. [cit. 2024-06-09].

¹⁵ STŘEDISKO NÁHRADNÍ RODINNÉ PÉČE, Adopce neboli osvojení. Rok vydání není uveden. Online. Středisko náhradní rodinné. Dostupné z: <https://nahradnirodina.cz/o-nahradni-rodinne-peci/adopce-neboliosvojeni/> [cit. 2024-03-21].

2.2 Pěstounská péče

Další forma náhradní rodinné péče je pěstounská péče, jejímž předchůdcem byly v minulosti ženy. Tyto ženy braly děti z takzvaných budov, kde byly pouze nalezené děti a pečovaly o ně za malé peníze. Při dosažení šesti let dítěte je poté opět vracely do nalezince (mohly si je u sebe nechat, ale už pouze zadarmo). Dnešní pěstoun o dítě pečuje a je zodpovědný za jeho výchovu, ale zákonným zástupcem je stále rodič, což je velký rozdíl od adopce. Pěstoun dostává od státu finanční dávky, aby zabezpečil dítě. Pěstounská péče je jakási forma smlouvy mezi státem a pěstounskou rodinou. Pěstounská péče na rozdíl od adopce podléhá kontrole státních pracovníků. Dohled zahrnuje návštěvu pěstounské rodiny každý půl rok. Pěstounem může být jedinec, ale například i manželé. Zákonní zástupci, tedy rodiče dítěte, mají právo dostávat informace o svém dítěti a mohou se s ním stýkat.¹⁶

Největším rozdílem pěstounské péči je, že není trvalá. Pěstounská péče je jen na dobu, kdy se o dítě nemůže starat rodič. Dítě má stále svůj rodný list bez jakékoliv změny. Je nutné, aby bylo dítě v kontaktu se svými rodiči. Rodiče mají k dítěti totiž stále stejná práva a povinnosti. Výjimka nastává, když rodiče nespolupracují, v tomto případě o důležitých informacích rozhoduje soud.¹⁷

Pěstounská péče je vhodná především pro děti, které žijí v ústavu. Často jsou to děti ve starším věku, děti hendikepované, nemocné nebo sourozenci. Pěstounem se může stát samostatná osoba či manželé. Cílem pěstouna je dětem naplňovat základní potřeby a pomoci překonat trauma, které jej provází. Je důležité si říct, že pěstounství není rodičovství, ale pouze služba. Pěstoun je povinen pečovat o dítě a vykonávat přiměřené povinnosti rodiče. Pěstounská péče začíná rozhodnutím soudu a končí zletilostí dítěte či rozhodnutím soudu ze závažných důvodů. Důležitá podmínka pěstouna je trvalé bydliště na území České republiky. Od roku dva tisíce devět máme dva typy pěstounské péče. Jedním typem je dlouhodobá neboli klasická pěstounská péče a druhým typem je přechodná neboli profesní pěstounská péče. Pěstounská péče na přechodnou dobu je pro děti, u kterých se počítá, že se do jednoho roka vyřeší jejich situace a buď se budou moci vrátit ke svým biologickým rodičům nebo dají rodiče souhlas o adopci. Pokud ani jedno není možné, o dalším postupu rozhodne soud. Dlouhodobá pěstounská péče je

---

¹⁶ STODŮLKOVÁ, Eva a ZAPLETALOVÁ, Eliška. Pedagogika pro střední školy. Druhé, aktualizované a rozšířené vydání. Beroun: Machart, 2015. ISBN 978-80-87938-32-4.

¹⁷ ZEŽULA, Daniel, Děti patří domů, z. s. 2024. Online. Děti patří domů. Dostupné z: <https://www.detipatridomu.cz/>. [cit. 2024-03-11].

naopak pro děti, které budou u pěstouna více jak jeden rok. Vznikne po rozhodnutí soudu. Dítě je pro pěstouna jako vlastní a péče je ukončena svéprávností dítěte nebo zletilostí. Pokud je člověk profesním pěstounem, dostává od státu finanční odměnu, a k tomu si může pěstoun i neomezeně přivydělávat. Finanční odměna závisí na násobku minimální mzdy, počtu svěřených dětí a také na jejich zdravotním stavu. Člověk, který se chce stát profesním pěstounem, musí být zařazen v evidenci pěstouna na přechodnou dobu. Musí nejprve podat žádost na obecním úřadě a dodat úřadu příslušné dokumenty, které se pošlou krajskému úřadu. Důležitým bodem je psychologické vyšetření, kde žadatel absolvuje sedmdesát dva hodin školení. Po psychologickém vyšetření se dotyčný zaeviduje do evidence pěstounů na přechodnou dobu a uzavře dohodu o výkonu pěstounské péče. Následuje párování rodiny s dítětem, seznámení se se spisem dítěte a dostatečný čas na rozhodnutí žadatele, zda s pěstounstvím souhlasí. Jestliže s pěstounstvím konkrétního dítěte souhlasí, následuje soudní rozhodnutí o svěřením dítěte do pěstounské péče. Přechodní pěstouni se o dítě mohou starat maximálně rok, během této doby orgán sociálně – právní ochrany dítěte řeší další postup o tom, kde bude dítě žít. Profesní pěstounská péče není pro dítě nejvhodnější, jelikož se může stát, že profesní pěstouni berou pěstounství jako práci a řeší tím svou finanční situaci. Potom se stává, že jsou děti do dětského domova vráceny a někdy dokonce opakovaně. Toto pěstounství odsuzují i psychologové, kteří se zabývají náhradní rodinnou péčí a problematikou s tím spojenou. Pro dítě je vhodnější spíše dlouhodobé zázemí.¹⁸

Pěstounská péče se také liší podle původních vazeb a vztahů dítěte k pečující osobě, a to na zprostředkovanou pěstounskou péči a nezprostředkovanou pěstounskou péči. Při zprostředkované pěstounské péči je dítěti vybrána nejvhodnější pěstounská osoba pomocí krajského úřadu. Dítě nemá k osobě žádný příbuzenský vztah. Na rozdíl u nezprostředkované pěstounské péče o dítě pečuje příbuzná osoba. Není potřeba procházet přípravou a posuzováním krajského úřadu.¹⁹

2.3 Hostitelská péče

Hostitelská péče je pro děti, které vyrůstají v dětském domově. Děti mohou hostitelskou rodinu navštěvovat během prázdnin anebo o víkendech. Hostitelská péče není formou náhradní rodinné péče, ale je i tak pro děti důležitá a dokáže vytvořit radostné chvíle. Definicí hostitelské péče

---

¹⁸ Zákon č. 89/2012, občanský zákoník, v platném znění (§§ 958-970)

¹⁹ MINISTERSTVO PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ, Formy náhradní rodinné péče. 2023. Online. Ministerstvo práce a sociálních věcí. Dostupné z: <https://www.mpsv.cz/formy-nahradni-rodinne-pece>. [cit. 2024-03-21].

jsou opakující se kontakty s dítětem, které žije v dětském domově. Jedná se o formu dobrovolnictví. Cílem je ukázat, jak funguje klasická rodina a poskytnout možnost navázání citového vztahu. Rozdíl s pěstounskou péčí je zpravidla o délce pobytu, ale i ve financích. Hostitelská péče na rozdíl od pěstounské péče není financována a veškeré výdaje jsou na hostitelské rodině. Do hostitelské rodiny se může dostat pouze dítě, které je schopné zvládat změny a pochopit, o co se jedná. Většinou jsou to děti staršího školního věku, kteří mají jen malou šanci dostat se zpět do své rodiny i do adopce. U menších dětí by mohl nastat problém při návratu do dětského domova. Velkou nevýhodou může být velká citová vazba k hostitelské rodině, proto je vhodné vybrat spíše starší a psychicky odolnější dítě, pro které je péče srozumitelná a jsou psychicky připravené zvládat změnu. Hostitelskou rodinu musí schválit OSPOD pomocí schvalovacího procesu, důležitý je čistý trestní rejstřík, psychologické vyšetření a místní šetření u zájemců doma.²⁰

2.4 Poručenství

Poručenství je typ náhradní rodinné péče, kdy se poručník stává zákonným zástupcem dítěte. Poručníkem se může stát cizí osoba, ale i osoba dítěti příbuzná. Tato možnost nastává v případě smrti biologických rodičů či zbavení rodičovské povinnosti v souvislosti s výkonem trestu. Poručníkem se může stát i pěstoun, pokud o tom rozhodne soud. Poručenství je tedy uděleno soudem nebo po dohodě mezi zúčastněnými stranami a je na dobu dočasnou nebo trvalou, podle situace dítěte. Do funkce poručníka je možné jmenovat i dvě osoby, většinou se jedná o manžele. Po dobu, než soud určí vhodného poručníka, se o dítě stará OSPOD. Poručník má vůči dítěti veškerá práva a povinnosti rodiče, ale nemá vyživovací povinnosti. Poručenství je možné maximálně do osmnácti let dítěte. Dítě má jako u pěstounské péče právo rodiče navštěvovat. Poručníci jsou odpovědní za všechna rozhodnutí týkající se dítěte. Mají povinnost spolupracovat s odborníky z oblasti sociální práce, psychologie, zdravotnictví a dalších oborů. Cílem poručníka je tedy zajistit dítěti bezpečné a stabilní prostředí pro růst a vývoj.²¹

---

²⁰ ŠANCE DĚTEM, Hostitelská péče: Jak se liší od pěstounské péče a pro koho je vhodná?. 2020. Online. Šance dětem. Dostupné z: <https://sancedetem.cz/o-cem-se-mluvi/hostitelska-pece-jak-se-lisi-od-pestounske-pece-prokoho-je-vhodna>. [cit. 2024-03-21].

²¹ ZEZULA, Daniel, Děti patří domů, z. s. 2024. Online. Děti patří domů. Dostupné z: <https://www.detipatridomu.cz/>. [cit. 2024-03-11].

2.5 Péče jiné osoby

Pokud žádný z rodičů nebo poručník není schopen osobně pečovat o dítě, může soud rozhodnout o svěřením dítěte do péče jiné osoby. Toto rozhodnutí dostává přednost před umístěním dítěte do ústavní výchovy. Rozhodnutí o svěřením dítěte do péče jiné osoby musí být v souladu s jeho zájmy. Pokud o péči o dítě žádá někdo z rodiny nebo blízká osoba, jako například teta, strýc, plnoletý sourozenec či babička, soud preferuje tyto osoby před ostatními. Osoba, která se stane pečující, musí zajistit adekvátní péči, mít trvalé bydliště v České republice a souhlasit se svěřením dítěte do její péče. Soud určí práva a povinnosti pečující osoby, v opačném případě se použijí příslušná pravidla týkající se pěstounství. Péče jiné osoby a pěstounská péče se v určitých věcech zásadně liší, a to především ve finanční stránce, jelikož pečovatel nemá nárok na dávky pěstounské péče. Pečující osoba má právo požadovat výživné od rodičů dítěte, které má v péči. Má také právo s tímto výživným hospodařit v zájmu dítěte podle jeho potřeb a zájmů. Předání dítěte do osobní péče opatrovnické osoby nenahrazuje pěstounskou péči, předpěstounskou péči ani péči, která musí předcházet osvojení. ²²

---

²² ÚŘAD PRO MEZINÁRODNĚPRÁVNÍ OCHRANU DĚTÍ, Náhradní rodinná péče v České republice. Rok vydání není uveden. Online. Úřad pro mezinárodněprávní ochranu dětí. Dostupné z: <https://www.umpod.cz/nahradni-rodinna-pece-v-ceske-republice>. [cit. 2024-03-21].

3. Náhradní péče

Náhradní péče je potřeba, pokud nejsou dětem splněny podmínky pro život, nebo jsou opomíjena práva dítěte. Častými důvody zařazení dítěte do náhradní péče je například: nezvládnutá výchova, týrání dětí, alkoholismus, zanedbávání dítěte, trestná činnost rodičů či nízká sociální úroveň. Z tohoto důvodu máme v České republice mimo jiné i instituce zajišťující práva dítěte, do kterého patří Česká rada dětí a mládeže, nadace Naše dítě, sdružení Linka bezpečí dětí a mládeže, Středisko náhradní rodinné péče, Sdružení pěstounských rodin, Člověk v tísni, Fond ohrožených dětí, Český helsinský výbor a Český výbor pro UNICEF. Do náhradní péče patří ústavní výchova, což je forma péče o dítě, která je upravena občanským zákoníkem, přičemž procesní úprava je obsažena v zákoně o zvláštních řízeních soudních. Hlavním cílem ústavní výchovy je zajistit každému dítěti právo na výchovu a vzdělávání, rozvíjet citovou stránku jeho osobnosti, podporovat sebedůvěru a umožnit dítěti, aby se aktivně účastnilo dění ve společnosti.²³

Do ústavní péče se děti dostanou nařízením soudu. Ústavní výchovu lze nařídit pouze na tři roky. Před uplynutím těchto tří let se může nařízení prodloužit, a to v případě potřeby pokračování důvodu umístění dítěte do ústavní výchovy. Prodloužení doby trvání péče se může opakovat vícekrát, vždy však po třech letech. Povinností soudu je každého půl roku přezkoumat, zda důvody pro rozhodnutí o ústavní výchovu pokračují, nebo zda není možné dítěti zajistit rodinnou péči. Zkoumají se jak zprávy orgánu sociálně právní ochrany dítěte, tak vyjádření dítěte, ale i vyjádření rodičů dítěte. Soud vždy preferuje svěřením dítěte do péče fyzické osoby, pokud je to možné. Pokud je to možné, soud dítě umístí do ústavní výchovy v blízkosti bydliště rodičů nebo jiných příbuzných. Indikace přijetí do ústavní péče jsou zdravotní (závažný zdravotní problém), sociální (rozvrat v rodině, rodiče ve výkonu trestu) nebo zdravotně – sociální (podezření na syndrom CAN, což je syndrom týraného, zneužívaného a zanedbávaného dítěte). Pokud má rodina „pouze“ finanční – ekonomické problémy, tak dítě nesmí být odebráno z rodinného prostředí.²⁴

Ústavní péče má několik typů, které se dělí podle výchovných problémů, zdravotních problémů dítěte, nebo podle resortu, který je spravuje. Od narození do tří let věku je dítě svěřeno do

---

²³ STŘEDISKO NÁHRADNÍ RODINNÉ PÉČE, Systém náhradní péče. 2012. Online. Šance dětem. Dostupné z: <https://sancedetem.cz/system-nahradni-pece>. [cit. 2024-05-08].

²⁴ STODŮLKOVÁ, Eva a ZAPLETALOVÁ, Eliška. Pedagogika pro střední školy. Druhé, aktualizované a rozšířené vydání. Beroun: Machart, 2015. ISBN 978-80-87938-32-4.

zařízení v kompetenci s Ministerstvem zdravotnictví, tudíž buď do dětského domova pro děti mladší tří let, nebo do dětského centra. Záměrem pobytu v těchto zařízení je stanovit prognózu a diagnózu, se snahou co nejrychleji dítě umístit do rodinné péče. Ústavní péče na děti, zejména v raném věku, negativně působí a poškozuje zdravý vývoj. V tomto věku je úspěšné umístění do rodiny procentuálně nejvyšší. Až osmdesát procent dětí je umístěno do rodiny, a to zejména kvůli již zmíněnému nízkému věku. Dítě starších tří let je posláno do zařízení v kompetenci s Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy. Patří tam dětské diagnostické ústavy, diagnostické ústavy pro mládež, dětské domovy, dětské domovy se školou a jako posledním zařízením jsou výchovné ústavy. Do zařízení v gesci Ministerstva práce a sociálních věcí patří: domov pro osoby se zdravotním postižením (jsou v něm umístěny osoby, které mají handicap, který vyžaduje odbornou péči, řídí se v něm zákonem o sociálních službách), zařízení pro děti vyžadující okamžitou péči. Zařízení pro děti vyžadující okamžitou péči je pro děti od narození do osmnácti let, které jsou bez jakékoliv péče, nebo jsou vážně ohroženy, či týrané a zneužívané.²⁵

3.1 Diagnostické ústavy

Do diagnostického ústavu jsou děti poslány po rozhodnutí soudu a jsou zřizované MŠMT. Podnět na umístění dítěte do diagnostického ústavu soudu mohou podat orgány sociálně právní ochrany dítěte, osoby odpovědné za výchovu, ale i rodiče. Funkcí diagnostického ústavu je kompletní a detailní diagnostika dítěte. V tomto zařízení se vykonává komplexní vyšetření. Diagnostický ústav má plno funkcí a úkolů, do kterých můžeme zařadit úkol diagnostický, vzdělávací, terapeutický, výchovný, sociální, organizační a koordinační. Kromě tohoto je úkolem diagnostického ústavu analyzovat problémy dítěte a zhotovit výchovná doporučení, podle něhož se bude postupovat v ústavu, do kterého bude dítě posláno opět soudním rozhodnutím. Pobyt v diagnostickém ústavu by neměl dle zákona trvat déle jak osm týdnů. Často se, ale délka prodlužuje z důvodů rozhodování soudu o dalším postupu, a to i na několik měsíců či déle. Po diagnostice klienta je soudu podáno doporučení o dalším postupu. Soud se poté rozhodne podle sebe a je na něm, jestli výsledky z diagnostického ústavu využije nebo ne. Máme dva typy diagnostických ústavů. Dělí se na diagnostický ústav pro děti, který je pro děti od tří let po ukončení povinné školní docházky a na diagnostický ústav pro mládež. Diagnostický ústav pro mládež je pro děti od ukončení povinné školní docházky do osmnácti,

---

²⁵ STODŮLKOVÁ, Eva a ZAPLETALOVÁ, Eliška. Pedagogika pro střední školy. Druhé, aktualizované a rozšířené vydání. Beroun: Machart, 2015. ISBN 978-8087938-32-4

popřípadě devatenácti let. Diagnostický ústav se také používá na přechodnou dobu pro děti na útěku od rodičů. Pro děti s ukončenou školní docházkou mají ústavy takzvané diagnostické třídy, kde se připravují na budoucí povolání. Diagnostický ústav pro děti je definován zákonem. Dříve, kolem padesátých let, se tyto ústavy označovaly jako záchytné dětské domovy. Název diagnostický ústav se používá od roku tisíc devět set sedmdesát jedna. V diagnostických ústavech o děti a mladiství pečují denní a noční vychovatelé. Dalšími důležitými osobami v diagnostických ústavech jsou učitelé, asistenti pedagoga a také speciální pedagogové, mezi které patří etoped, který pomáhá řešit problémové situace, hledá příčiny a doporučuje vhodný postup. Narazíme tam také na sociální pracovníky, kteří se starají o klienty v ústavu a shromažďují všechny zprávy o klientovi od odborníků, kteří s klientem pracují. Dalším pracovníkem je psycholog, který provádí terapeutické a diagnostické pohovory. Posledními pracovníky jsou speciální pedagogové. Do roku dva tisíce třináct bylo běžné, že si dítě před posláním do konkrétního zařízení tímto diagnostickým ústavem prošlo. Nyní jsou děti posílány po rozhodnutí soudu do zařízení i bez pobytu v diagnostickém ústavu.²⁶

3.2 Dětské domovy

Dětský domov patří do školského zařízení. Většina dětí přichází do dětského domova ve vyšším věku, kdy jsou odebrány od své rodiny, která je nefunkční a pro dítě nevhodná. Dětem z dětských center se poměrně často podaří dostat do rodin, buď do vlastní, nebo do náhradní. Dětský domov je určen pro děti od tří do osmnácti let, které nemají výrazné poruchy chování, jelikož děti dochází do školy mimo domov. Pobyt v dětském domově se může dětem prodloužit na základě smlouvy s ředitelem dětského domova, kdy je důvodem prodloužení příprava na budoucí povolání. V případě studia lze doba pobytu v domově prodloužit do maximálně dvaceti šesti let. Před příchodem do dětského domova soud zkoumá, zda nelze zabezpečit výchovu formou náhradní rodinné péče, která je pro dítě lepší. Do nejčastějších důvodů umístění dítěte do dětského domova můžeme zařadit: smrt rodičů, alkoholismus rodičů, nízká sociální úroveň rodičů, nemoc rodičů, anebo dokonce zneužívání či týrání dítěte. Pokud je to možné, dětský domov spolupracuje s rodičem dítěte a podporuje zlepšení výchovných podmínek pro dítě, aby se mohlo vrátit do biologické rodiny. V dětském domově mohou pobývat i nezletilé matky s jejich dětmi.²⁷

---

²⁶ NÁRODNÍ PEDAGOGICKÝ INSTITUT ČESKÉ REPUBLIKY, rok vydání není uveden. Diagnostické ústavy. Online. Npi. Dostupné z: <https://poradenstvi.npi.cz/diagnosticke-ustavy>. [cit. 2024-03-21].

Funkcí dětského domova je dětem co nejvíce nahradit rodinu, a to jak ze stránky výchovné, tak i ze stránky citové. Domov děti připraví na reálný a samostatný život po odchodu. V domovech jsou děti rozděleny do takzvaných rodinných skupinek, kde je minimálně šest a maximálně osm dětí. V každém domově může být maximálně šest rodinných skupin. Rodinná skupina obsahuje děti různého věku i pohlaví. Pokud jsou v dětském domově sourozenci, tak jsou zpravidla spolu ve stejné skupině. V každé skupině se střídají čtyři vychovatelé, z toho tři denní a jeden noční. Vychovatel je pro dítě nejbližší osobou a bývá pro dítě oporou. Úkolem vychovatele je dětem dávat pocit bezpečí. Výchova musí respektovat individualitu dítěte a také musí zohledňovat veškeré požadavky, jak právní, hygienické, pedagogické, bezpečnostní, tak i psychologické. Vychovatelé se snaží udělat pro dítě maximum, aby měly děti co nejvíce plnohodnotný život a nejlepší výhled do budoucnosti. Střídání vychovatelů je však jedna z velkých nevýhod dětských domovů, jelikož na výchově jednoho dítěte se podílí několik vychovatelů, a tím pádem nastává nejednotný přístup. Provoz dětských domovů řídí jak pedagogičtí, tak nepedagogičtí pracovníci. Pedagogickými pracovníky jsou učitelé, vychovatelé, psychologové, asistenti pedagoga, pedagogové volného času, speciální pedagogové a trenéři. Nepedagogickými pracovníky jsou účetní, údržbář, kuchařka a sociální pracovník. Nepedagogičtí i pedagogičtí pracovníci postupují v souladu se stanoveným zákonem a právními předpisy. Každý dětský domov se musí řídit podle zákona č. 109/2002 Sb. (zákon o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních a o změně dalších zákonů) a vyhlášky č. 438/2006 Sb. (vyhláška, kterou se upravují podrobnosti výkonu ústavní výchovy a ochranné výchovy ve školských zařízeních, ve znění pozdějších předpisů). Dětský domov se musí mimo zákon také řídit svým vnitřním řádem. Z těchto zákonů vyplývá, že každé dítě má právo navštěvovat své blízké. Dotyčná osoba, která chce dítě na víkend či prázdniny, musí nejdříve podat žádost o pobytu mimo zařízení, dětský domov poté tuto žádost pošle příslušným orgánům, které zjistí, jestli je prostředí na návštěvu vhodné (jestli má dítě kde spát, jestli mají doma jídlo a další důležité věci).²⁸

Některé děti se díky dětskému domovu mohou dostat například na vysokou školu, kam by se v původní rodině nikdy neměly možnost a šanci dostat. Při odchodu z dětského domova z důvodu

---

²⁷ ŠANCE DĚTEM, Dětský domov. Rok vydání není uveden. Online. Šance dětem. Dostupné z: <https://sancedetem.cz/slovník/detsky-domov>. [cit. 2024-03-21].

²⁸ STODŮLKOVÁ, Eva a ZAPLETALOVÁ, Eliška. Pedagogika pro střední školy. Druhé, aktualizované a rozšířené vydání. Beroun: Machart, 2015. ISBN 978-80-87938-32-4.

plnoletosti obdrží dotyčný finanční podporu.²⁹ V Praze nalezneme čtyři dětské domovy, přičemž celkově v České republice máme sto třicet osm dětských domovů, kde žije necelých pět tisíc dětí.³⁰

3.2.1 Historie dětských domovů

Vývoj dětských domovů můžeme sledovat již od sedmnáctého století. Nejdříve to byly jakési opatrovny, kam byly dávány děti, které nebyly školou povinné. Zůstávaly zde od rána do večera a byly zaměstnávány hrami, zpěvem a dalšími různými aktivitami. Opatrovny byly určeny hlavně chudým rodinám. V Německu byla první opatrovna v roce tisíc osm set dva. V Česku byla první opatrovna v Praze založena roku tisíc osm set třicet dva. Dalším předchůdcem dětského domova byly sirotčince a útulky. V těchto institucích převládala náboženská výchova. Děti se nevěnovaly školní výuce, ale spíše pracovaly v prospěch ústavu. Sirotčince byly velmi tvrdé prostředí, kde se děti neměly nejlépe, svědčí o tom i dochované podklady ukazující vysokou úmrtnost. Důvodem byl výskyt různých infekčních onemocnění, jelikož bylo spousty dětí na jednom místě a kterákoliv nemoc se rychle přenesla na ostatní. Ani podvýživa se těmto zařízením nevyhnula a děti v sirotčincích spíše trpěly. Příkladem jsou Benátky v roce tisíc šest set sedmdesát osm, kdy z dvou tisíc přijatých dětí přežilo pouze sedm dětí. Úmrtí se pohybovalo mezi šedesáti až osmdesáti procent. Jelikož bylo pro děti prostředí kruté, bylo čím dál více dětí, které potřebovaly pomoc a ochranu, zřídily se spolkové ústavy. Okresní péče o mládež také začala budovat síť dětských domovů na lepší úrovni, než byly staré sirotčince. Což také vyjadřoval nový název, který známe teď, a to dětský domov. Byly budovány jako menší ústavy, které měly kapacitu patnáct až třicet dětí. Život v nich byl velice podobný větší rodině. V roce tisíc devět set čtyřicet osm okresní péče o mládež zanikla a dětské domovy byly vybudovány ve většině okresů. Stinnou stránkou bylo velmi nízké pedagogické vzdělání všech pracovníků ústavů. Pěstounky měly pouze praktickou instruktáž a hospici v instruktážních dětských domovech, jak se tomu tehdy říkalo. Dětské domovy nebyly nijak podporovány státem, proto měly tolik prostředků, kolik dokázali zaměstnanci získat pomocí různých sbírek, nebo dobročinnými akcemi. Po druhé světové válce už nebyly dětské domovy pouhým charitativním

---

²⁹ PRÁVO NA DĚTSTVÍ, Jak to v děčáku chodí. Rok vydání není uveden. Online. Právo na dětství. Dostupné z: <https://www.pravonadetstvi.cz/deti/tvoje-situace/jsi-v-ustavu/jak-to-v-decaku-chodi/>. [cit. 2024-03-21].

³⁰ HEČKOVÁ, Michaela, Nejsme hlídací agentura ani ubytovna. Děti aktivně připravujeme do života, říká ředitel Dětského domova Dolní Počernice Martin Lněnička.2023. Online. CAMP. Dostupné z: <https://praha.camp/magazin/detail/nejsme-hlidaci-agentura-ani-ubytovna-deti-aktivne-pripravujeme-do-zivotarika-reditel-detskeho-domova-dolni-pocernice-martin-lnenicka>. [cit. 2024-04-17].

institutem, ale staly se výchovným zařízením.³¹ Někteří experti a politici v padesátých letech považovali dětský domov nadřazený rodinnému zázemí. V šedesátých letech se rozvinul spor ohledně zasahování do rodin. Pedagogové, pediatři a psychologové diskutovali o tom, co je vlastně nejlepší výchova pro dítě a podporovali posílení rodiny, a naopak kritizovali kolektivní zařízení. Od roku tisíc devět set padesát šest začali dva psychologové své odborné studie ve středočeských dětských domovech. Jednalo se o Zdeňka Matějčka a Josefa Langmeiera. Ve studiích porovnávali emoční, mentální a sociální vývoj dětí v dětských domovech s dětmi mimo domov. Své výsledky publikovali pod názvem Psychická deprivace v dětství. Výsledek zněl, že deprivace se vyskytuje častěji u dětí žijících ve velkých skupinách, tedy v dětských domovech.³²

3.3 Dětské domovy pro děti mladší 3 let

Jsou dětskými domovy pro děti od narození do tří let a poskytují dětem základní výchovnou péči. V těchto domovech jsou děti pouze do jednoho roku a jsou zde většinou ze závažných důvodů, jako týrání, zanedbávání, nebo také děti, které jsou opuštěné. Dříve se do tohoto zařízení dávaly děti převážně ze zdravotních důvodů, což se právě kolem šedesátých let začalo měnit na důvody sociální. Některé kojenecké ústavy mají oddělení i pro matky s dětmi, které nemají své zázemí, ale zároveň nechtějí své děti opustit. Mohou tam být krátkodobě, ale i na delší dobu.³³

Česká republika je poslední vyspělou zemí, kde se i ty nejmenší děti umísťují do ústavní péče. Po několika letech se poslanci a poslankyně dohodly, že se budou kojenecké ústavy rušit. Mělo by k tomu dojít koncem roku dva tisíce dvacet šest, proto by se od prvního ledna roku dva tisíce

---

³¹KULIČKA, Petr, Dětské domovy. Rok vydání není uveden. Online. PETR KULIČKA – MOJE STRÁNKY. Dostupné z: <https://kulickovy.estranky.cz/clanky/detskedomovy.html>. [cit. 2024-03-21].

³²DĚJINY A SOUČASNOST, Děti státu?. 2018. Online. Dějiny a současnost. Dostupné z: <http://dejinyasoucasnost.cz/archiv/2018/1/deti-statu/>. [cit. 2024-03-21].

³³STODŮLKOVÁ, Eva a ZAPLETALOVÁ, Eliška. Pedagogika pro střední školy. Druhé, aktualizované a rozšířené vydání. Beroun: Machart, 2015. ISBN 978-80-87938-32-4.

dvacet pět nemělo žádné dítě do tohoto ústavu dostat.³⁴ Článek z roku dva tisíce dvacet tři udává, že na jaře téhož roku bylo v dětském domově do tří let sto čtyřicet dva dětí.³⁵

3.4 Dětský domov se školou

Dětský domov se školou je určen pro děti se závažnými poruchami chování nebo s přechodnou či trvalou duševní poruchou, která vyžaduje léčebnou péči. Dětský domov je potřeba i v případě, že má dítě danou ochrannou výchovu, což znamená, že se dopustilo protiprávního jednání ve věku mladším patnácti let. Děti mají školu přímo v dětském domově a tím pádem jsou neustále pod dohledem. V dětském domově se školou je více pravidel. Stejně jako v klasickém dětském domově, i zde mohou pobývat nezletilé matky a jejich děti, které nemohou být vzdělávány mimo domov. Jsou zde děti od šesti let do ukončení školní docházky. V případě vzorného chování dítěte může být celý jeho případ prozkoumán a na žádost ředitele může být dítě posláno do klasického dětského domova. Pokud má dítě po dokončení školní povinné docházky stále závažné poruchy chování a nemůže se vzdělávat na klasické střední škole, je poslán do výchovného ústavu. Tak jako v klasickém dětském domově, jsou děti v dětském domově se školou rozděleny do rodinných skupin. V jedné rodinné skupině je nejméně pět dětí a maximálně osm. Sourozenci se umísťují do stejné skupiny, a to z výchovného důvodu. V jednom dětském domově musí být nejméně dvě rodinné skupiny a nejvíce šest. O jejich výchovu pečují pedagogičtí i nepedagogičtí pracovníci a postupují podle cílů stanovených zákonem a dalšími předpisy. V české republice je podle statistik z roku dva tisíce osmnáct třicet čtyři dětských domovů se školou.³⁶

3.5 Výchovný ústav

Výchovný ústav se stará o děti starší patnácti let, které mají závažné poruchy chování a dokončenou povinnou školní docházku. Výchovné ústavy se tedy zřizují pro děti s nařízenou ústavní výchovou, s uloženou ochrannou výchovou, či výchovně léčebnou péčí. Do tohoto zařízení může být umístěno dítě starší dvanácti let, pokud má uloženou ochrannou výchovu a

---

³⁴ POSTRÁNECKÁ, Barbora, Zásadní krok v novodobé historii Česka se nově zabrzdil. Proč měly kojenecké ústavy skončit už dávno. 2023. Online. Heroine. Dostupné z: <https://www.heroine.cz/rodina-a-vychova/zasadnikrok-v-novodobe-historii-ceska-se-nove-zabrzdil-kojenecke-ustavy-mely-skoncit-uz-davno>. [cit. 2024-03-21].

³⁵ ZPRÁVA O DĚTSKÝCH DOMOVECH PRO DĚTI DO TŘÍ LET ZA ROK. Zpráva o dětských domovech pro děti do tří let za rok 2023. 2023. Online. 8000DŮVODŮ. Dostupné z: <https://www.8000duvodu.cz/blog/zpravao-detskych-domovech-pro-deti-do-tri-let-za-rok-2023>. [cit. 2024-04-17].

³⁶ NÁRODNÍ PEDAGOGICKÝ INSTITUT ČESKÉ REPUBLIKY, Dětské domovy se školou. Rok vydání není uveden. Online. Npi. Dostupné z <https://poradenstvi.npi.cz/detske-domovy-se-skolou>. [cit. 2024-03-21].

projevují se u něj závažné poruchy chování. Výchovný ústav je zřizován zvlášť pro chlapce a zvlášť pro dívky. Součástí výchovného ústavu bývá i odborné učiliště či jiná forma středního vzdělávání. Věková hranice je osmnáct let. Většinou se to týká mladistvých, kteří jednají protiprávně nebo je jejich chování rizikové. Do výchovného ústavu lze poslat i dítě starší dvanácti let, a to v případě, pokud má dítě závažné poruchy chování takového typu, že nemůže být posláno ani do dětského domova se školou. Do závažných poruch chování dítěte patří: užívání návykových látek, kriminalita, předčasný začátek sexuálního života, agresivní chování či záškoláctví. Rozhodnutí o poslání dítěte do výchovného ústavu rozhoduje soud. Výchovný ústav plní funkci výchovnou, ochrannou, nápravnou, vzdělávací a také sociální. Organizační jednotkou výchovného ústavu jsou výchovné skupiny, kde je nejméně pět a nejvíce osm dětí. V jednom výchovném ústavu může být nejvíce šest skupin. Na výchovu dohlížejí pedagogičtí i nepedagogičtí pracovníci, kteří postupují v souladu s cíli výchovy a vzdělávání stanovenými zákonem č. 109/2002 Sb. Zákon o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních a o změně dalších zákonů. Mladiství jsou ve výchovném ústavu v péči psychologů a dalších odborných pracovníků. Pokud je dotyčný schopný plnit pravidla, je možné trávit víkendy či prázdniny doma u rodiny. Důraz se ve výchovném ústavu klade na studium, které buď probíhá přímo v ústavu nebo žáci dochází do školy mimo domov. Délka pobytu může být krátkodobá, kdy je pobyt v ústavu na několik týdnů či měsíců, nebo pobyt dlouhodobý. Pokud žijí nezletilé matky ve výchovném ústavu, nebo dětském domově se školou, učí se s pomocí pečovat o své dítě. Tyto zařízení se konkrétně nazývají Výchovné ústavy pro nezletilé matky. V době výuky se jim v některých případech o děti starají zdravotní sestry, samozřejmě pokud je dostatek pedagogických pracovníků. Pokud dívka v době nařízené ústavní výchovy otěhotní, připravují se v ústavu na porod.³⁷

3.6 Zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc

Zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc zřizuje stát, kraj nebo neziskové organizace. Cílem je dítěti poskytnout základní životní potřeby a zajistit mu zdravotní služby a další nutnou péči. Jeden zaměstnanec může pečovat o maximálně čtyři děti. O umístění do zařízení vyžadující okamžitou péči dítěte se rozhoduje na základě: rozhodnutí soudu, žádosti zákonného

---

³⁷ NÁRODNÍ PEDAGOGICKÝ INSTITUT ČESKÉ REPUBLIKY, Výchovné ústavy. Rok vydání není uveden. Online. Npi. Dostupné z <https://poradenstvi.npi.cz/vychovne-ustavy>. [cit. 2024-03-21].

zástupce, žádostí dítěte anebo žádostí obecního úřadu s rozšířenou působností. Doba pobytu se liší podle toho, kým byla žádost na umístění podána. Doba pobytu trvá nejdéle tři měsíce, pokud je umístění na žádost rodiče, lze prodloužit na šest měsíců. Na základě žádosti OSPODU je délka pobytu šest měsíců a výjimečně lze prodloužit na jeden rok. Při rozhodnutí soudu je doba pobytu maximálně půl roku. Do tohoto zařízení se dostanou děti v případě, že se ocitly bez jakékoliv péče, jsou týrané, zanedbávané, zneužívané, pokud jsou ohroženy na zdraví či dokonce na životě, nebo jsou ohrožena jejich práva.³⁸

3.7 Domov pro osoby se zdravotním postižením

Domov pro osoby se zdravotním postižením je pro osoby se sníženou soběstačností, kteří mají dlouhodobé zdravotní postižení, například mentální postižení. Domov pro osoby se zdravotním postižením spadá do sociálních služeb. Lidé jim v tomto domově pomáhají s hygienou se stravováním a další péčí. Cílem je osobám s hendikepem zlepšit sociální postavení ve společnosti a poskytnout jim kvalitní život.³⁹

---

³⁸ Zákon č. 359/1999 Sb. Zákon o sociálně-právní ochraně dětí

³⁹ VACHTLOVÁ, Andrea. Domov pro osoby se zdravotním postižením. 2020. Online. Šance dětem. Dostupné z: <https://sancedetem.cz/domov-pro-osoby-se-zdravotnim-postizenim>. [cit. 2024-04-17].

4. Analýza důvodů ukončení pobytů dětí ve vybraném dětském domově

Ve své výzkumné části budu používat kvantitativní výzkum, kterým dojdou k zjištění nejčastějších důvodů odchodů dětí z vybraného dětského domova.

4.1 Cíle a výzkumné otázky

Cílem mé bakalářské práce je zjistit, jestli se postupem let důvody ukončení pobytu ve vybraném dětském domově liší, a poté odpovědět na předem určené výzkumné otázky.

Sledované období je od roku 2000 do roku 2023.

Hlavní cíl: Zjistit nejčastější důvody odchodů dětí z vybraného dětského domova od roku 2000 do roku 2023

Dílčí cíle:

Dílčí cíl 1: Zjistit nejméně častý důvod odchodu dětí z dětského domova.

Dílčí cíl 2: Zjistit rozdíly v odchodech před novelou, kterou přinesl Zákon o sociálně právní ochraně dětí a po novele v roce 2013.

Hl. výzkumná otázka: Jaký je nejčastější důvod odchodu dětí z dětského domova?

Další výzkumné otázky:

Dílčí výzkumná otázka 1: Jaký je nejméně častý důvod odchodů dětí z vybraného dětského domova?

Dílčí výzkumná otázka 2: Změnil se počet odchozích dětí s novelou, kterou přinesl Zákon o sociálně právní ochraně dětí z roku 2013?

4.2 Metody šetření

Metodologie šetření v mé bakalářské práci vychází z kvantitativní obsahové analýzy. Cílem této metody je porovnat rozsah nebo obsah textu a dojít ke kvantitativním závěrům. Data potřebná pro tento výzkum jsem získávala metodou obsahové analýzy dat z dokumentů výročních zpráv. Dokumenty byly získány z archivu dětského domova v Nymburce. Dále jsem byla v kontaktu se sociální pracovníci, která mi dopomohla zjistit podrobnější důvody odchodů dětí z dětského domova. Pomocí rozhovoru jsme probraly všechny roky zkoumaného období. Sociální

pracovnice pracovala v dětském domově již delší dobu, a proto si většinu dětí pamatovala a nemusela nic hledat v dokumentech. O to byl rozhovor s ní autentičtější.

4.3 Charakteristika zkoumaného vzorku

Dětský domov v Nymburce byl zprvu založen spolkem „Jednota paní“ jako nymburský sirotčinec. Budova dětského domova byla postavena v roce tisíc devět set devadesát osm. Dětský domov prošel v průběhu let mnoha organizačními změnami. V roce tisíc devět set devadesát šest se stal součástí instituce, která v Nymburce sdružuje dětský domov a speciální školy. Dětský domov má kapacitu třicet dva dětí. Skládá se ze čtyř rodinných skupin (tři rodinné skupiny žijí v jedné budově v Nymburce, jedna rodinná skupina v bytě v panelovém domě v nedalekých Milovicích). Každá rodinná skupina má svůj byt s veškerým vybavením (kuchyň, obývací pokoj, hygienické zázemí, dětské pokoje dvoulůžkové a jednolůžkové).

Dětský domov se nachází v centru města, i tak má kolem sebe rozsáhlou plochu se zahradou, altánem, krbem, hracími prvky, ovocnými stromy a multifunkčním hřištěm s umělým povrchem. Prázdniny děti tráví na chalupě dětského domova v bývalé budově školy ve Starém Hrabčicích, které se nachází ve Šluknovském výběžku. Čtvrtá rodinná skupina žije v panelovém domě v nedalekých Milovicích v centru města. Tento dům byl otevřen v roce dva tisíce dva a je ve vlastnictví města Milovice. V tomto panelovém domě má dětský domov v pronájmu tři garsoniery, které využívá jako startovací nebo chráněné bydlení.

Zaměstnanci dětského domova poskytují dětem prostředí, které se co nejvíce podobá rodině. Tety a strejdové, jak jim děti říkají, jsou týmem kvalifikovaných speciálních pedagogů. V domově mimo jiné pracuje i psycholog a terapeut.

Dětský domov je zapojen v mnoha projektech, spolupracuje s nadacemi, sponzory a dalšími organizacemi v oblastech rozvoje dětí, budoucí profesionální přípravy dětí, podpory biologických i náhradních rodin a v dalších oblastech významných pro děti umístěné v ústavní výchově. Cílem je návrat dítěte do původní rodiny, nebo do prostředí co nejvíce podobnému přirozené rodině, kde je dítě vychováváno „náhradními rodiči“, u zletilých dětí úspěšné začlenění do běžného života.⁴⁰

---

⁴⁰ DĚTSKÝ DOMOV, O dětském domovu. 2023. Online. DĚTSKÝ DOMOV. Dostupné z: <https://zsdd.cz/detsky-domov/>. [cit. 2024-05-07].

4.4 Výsledky analýzy odchodů dětí z DD od roku 2000 do roku 2023

Tabulka č. 1: základní informace o dětském domově v letech 2000–2001

DĚTSKÝ DOMOV V LETECH 2000–2001	
Kapacita dětského domova	40 míst
Počet dětí začátkem školního roku	40 dětí – 22 chlapců, 18 dívek
Počet dětí na konci školního roku	34 dětí – 20 chlapců, 14 dívek
Počet přijatých dětí	7 dětí
Počet odchozích dětí	13 dětí

Tabulka č. 2: důvody ukončení pobytu dětí v dětském domově v letech 2000–2001

ODCHODY DĚTÍ V LETECH 2000–2001		
Měsíc	Počet dětí, které opustily DD	Důvod odchodu
Únor	3	přeřazení chlapce do PŠ Sedlec – Prčice – nezvládal výuku v pomocné třídě ZvŠ
		dívka ukončila ústavní výchovu – dovršením 18 let
		přeřazení chlapce do ÚSP – chlapec kvůli svému mentálnímu postižení a autismu nezvládal základní výchovný plán
Květen	4	čtyřem sourozencům (2 chlapci a 2 dívky) byla zrušena ústavní výchova – návrat do rodiny, matka byla v nemocnici, takže děti byli v DD jen na přechodnou dobu
Červen	5	ukončení studia chlapce a tím i ukončení ústavní výchovy
		ukončení ústavní výchovy – na vlastní žádost dívka ukončila studium na Střední zemědělské škole v Poděbradech, aniž by dodělala druhý ročník
		ukončení ústavní výchovy – dívka odmaturovala a odešla do rodiny
		dívka ukončila týdenní pobyt – dokončení studia na ZvŠ
		chlapec ukončil studium a tím i ukončil ústavní výchovu
Červenec	1	dívka ukončila ústavní výchovu – dovršením 18 let

Ve školním roce 2000 až 2001 byla kapacita dětského domova 40 míst. Počáteční počet dětí je 40 z toho 22 chlapců a 18 dívek. Počet dětí koncem školního roku je 34 z toho 20 chlapců a 14 dívek.

Celkový počet odchozích dětí je 13. Z tohoto počtu byly 2 děti přeřazeny do jiného zařízení, 7 dětí ukončilo ústavní výchovu a 4 dětem byla zrušena ústavní výchova. Převedením do procent vychází, že 53,8 % dětí ukončilo ústavní výchovu, 30,8 % mělo zrušenou ústavní výchovu a 15,4 % dětí bylo přeřazeno do jiného zařízení.

Tabulka 3: základní informace o dětském domově v letech 2001–2002

DĚTSKÝ DOMOV V LETECH 2001–2002	
Kapacita dětského domova	40 míst
Počet dětí začátkem školního roku	35 dětí – 20 chlapců, 15 dívek
Počet dětí na konci školního roku	42 dětí – 21 chlapců, 21 dívek
Počet přijatých dětí	17 dětí
Počet odchozích dětí	9 dětí

Tabulka č. 4: důvody ukončení pobytu dětí v dětském domově v letech 2001–2002

ODCHODY DĚTÍ V LETECH 2001–2002		
Měsíc	Počet dětí, které opustily DD	Důvod odchodu
Listopad	1	chlapec byla zrušena ústavní výchova – odešel domu na žádost rodiny
Prosinec	1	přeložení chlapce na radiagnostický pobyt do DÚM Lublaňská Praha – kontakt s drogou
Únor	1	zrušena ústavní výchova dívky – návrat do rodiny na jejich žádost
Červenec	5	3 chlapci a 1 dívka ukončili ústavní výchovu <ul style="list-style-type: none"> - jeden chlapec ukončil praktickou školu - dívka se vyučila cukrářkou - chlapec ukončil studium v oboru truhlář - chlapec vyučen mechanikem
		dívce zrušena ústavní výchova na žádost rodiny
Srpen	1	přeložení chlapce do Vlastoviček v Opavě – nevidomý, v 15 musel přejít dál, dříve ho vozili do Prahy do školy J. Ježka, která byla pouze do 15 let

Ve školním roce 2001 až 2002 byla kapacita dětského domova 40 míst. Počáteční počet dětí je 35 z toho 20 chlapců a 15 dívek. Počet dětí koncem školního roku je 42 z toho 21 chlapců a 21 dívek.

Celkový počet odchozích dětí je 9. Z tohoto počtu byla 3x zrušena ústavní výchova, 2x přeložení do jiného zařízení a 4x ukončena ústavní výchova. Převedením do procent vychází, že 44,4 % dětí ukončilo ústavní výchovu, 33,3 % dětem byla ústavní výchova zrušena a pouze 22,2 % dětí byly přeřazeny do jiného zařízení.

Tabulka č. 5: základní informace o dětském domově v letech 2002–2003

DĚTSKÝ DOMOV V LETECH 2002–2003	
Kapacita dětského domova	40 míst
Počet dětí začátkem školního roku	42 dětí – 21 chlapců, 21 dívek
Počet dětí na konci školního roku	37 dětí – 16 chlapců, 21 dívek
Počet přijatých dětí	8 dětí
Počet odchozích dětí	13 dětí

Tabulka č. 6: důvody ukončení pobytu dětí v dětském domově v letech 2002–2003

ODCHODY DĚTÍ V LETECH 2002–2003		
Měsíc	Počet dětí, které opustily DD	Důvod odchodu
Září	1	dívka ukončila studium a tím i končila ústavní výchovu – vyučena na Středním odborném učilišti
Říjen	3	odchod tří sourozenců do rodiny (k matce) – na její žádost, zrušení ústavní výchovy
Listopad	1	zrušení ústavní výchovy chlapci – odchod do rodiny (k otci) – na jeho žádost
Prosinec	1	chlapci ukončena ústavní výchova– zletilost, odchod do rodiny
Červen	5	dívka a dva chlapci dosažení zletilosti, ukončení ústavní výchovy
		dívka odchod do pěstounské péče
		dívce zrušena ústavní péče – na žádost rodiny
Červenec	2	zrušena ústavní výchova dvěma bratrům – na žádost rodiny

Ve školním roce 2002 až 2003 byla kapacita dětského domova 40 míst. Počáteční počet dětí je 42 z toho 21 chlapců a 21 dívek. Počet dětí koncem školního roku je 37 z toho 21 chlapců a 21 dívek.

Celkový počet odchozích dětí je 13. Z tohoto počtu bylo 5 dětem ukončena ústavní výchova, 7 dětem zrušena ústavní výchova a pouze jedna dívka odešla do pěstounské péče. Převedením do

procent vychází, že 53,8 % dětí odešlo tento školní rok z důvodu zrušení ústavní výchovy, 38,5 % dětí ukončilo ústavní výchovu a pouze 7,7 % dětí odešlo do pěstounské péče.

Tabulka č. 7: základní informace o dětském domově v letech 2003–2004

DĚTSKÝ DOMOV V LETECH 2003–2004	
Kapacita dětského domova	38 míst
Počet dětí začátkem školního roku	37 dětí – 17 chlapců, 20 dívek
Počet dětí na konci školního roku	39 dětí – 18 chlapců, 21 dívek
Počet přijatých dětí	11 dětí
Počet odchozích dětí	9 dětí

Tabulka č. 8: důvody ukončení pobytu dětí v dětském domově v letech 2003–2004

ODCHODY DĚTÍ V LETECH 2003–2004		
Měsíc	Počet dětí, které opustily DD	Důvod odchodu
Září	1	přeložení dívky do DÚM Hodkovičky – starší 15 let, z výchovného důvodu, ústav především pro dívky
Prosinec	1	přeložení dívky do DD Mladá Boleslav – kojeneček – moc malá, nebyl na ní tento domov přizpůsobený, její matka jí tam nechala
Únor	3	dívka ukončila ústavní výchovu – zletilost
		dívka ukončila ústavní výchovu – zletilost
		přeložení dívky do DÚM Hodkovičky – starší 15 let, z výchovného důvodu, ústav především pro dívky
Duben	1	chlapec ukončil ústavní výchovu – zletilost
Červen	3	přeložení dívky do DÚM Hodkovičky – starší 15 let, z výchovného důvodu, ústav především pro dívky
		přeložení chlapce do VÚ Buškovice – starší 15 let, z výchovného důvodu, ústav především pro chlapce
		dívka ukončila ústavní výchovu – vyučena na odborném učilišti v Městci Králové v oboru kuchařka

Ve školním roce 2003 až 2004 byla kapacita dětského domova 38 míst, což je o dvě místa méně než minulý školní rok. Počáteční počet dětí je 37. Z toho 17 chlapců a 20 dívek. Počet dětí koncem školního roku je 39 z toho 18 chlapců a 21 dívek.

Celkový počet odchozích dětí je 9. Z tohoto počtu bylo 5 dětí přeloženo do jiného zařízení a 4 děti ukončily ústavní výchovu. Převedením do procent vychází, že 55,6 % dětí bylo přeloženo a 44,4 % dětí ukončilo ústavní výchovu.

Tabulka č. 9: základní informace o dětském domově v letech 2004–2005

DĚTSKÝ DOMOV V LETECH 2004–2005	
Kapacita dětského domova	38 míst
Počet dětí začátkem školního roku	39 dětí – 19 chlapců, 20 dívek
Počet dětí na konci školního roku	38 dětí – 20 chlapců, 18 dívek
Počet přijatých dětí	5 dětí
Počet odchozích dětí	6 dětí

Tabulka č. 10: důvody ukončení pobytu dětí v dětském domově v letech 2004–2005

ODCHODY DĚTÍ V LETECH 2004–2005		
Měsíc	Počet dětí, které opustily DD	Důvod odchodu
Listopad	3	2 dívky pěstounská péče
		Přeložení chlapce do VÚ Liběchov
Prosinec	1	přeložení chlapce do VÚ Terešov – starší 15 let, ústav pro chlapce
Květen	1	Dívka ukončení ústavní výchovy – odchod do rodiny přítele
Červen	1	Dívka ukončení ústavní výchovy – vyučila se v oboru zahradnice – aranžérka květin

Ve školním roce 2004 až 2005 byla kapacita dětského domova 38 míst. Počáteční počet dětí je 38 z toho 19 chlapců a 20 dívek. Počet dětí koncem školního roku je 38 z toho 20 chlapců a 18 dívek.

Celkový počet odchozích dětí je 6. Z tohoto počtu byly dvě dívky poslány do pěstounské péče, 2 děti byly přeloženy a 2 ukončily ústavní výchovu. Z tohoto vyplývá, že všechny uvedené důvody odchodů v tomto roce byly na 33 % z celkového počtu.

Tabulka č.11: základní informace o dětském domově v letech 2005–2006

DĚTSKÝ DOMOV V LETECH 2005–2006	
Kapacita dětského domova	38 míst
Počet dětí začátkem školního roku	38 dětí – 20 chlapců, 18 dívek
Počet dětí na konci školního roku	37 dětí – 20 chlapců, 17 dívek
Počet přijatých dětí	1 dětí
Počet odchozích dětí	2 dětí

Tabulka č. 12: důvody ukončení pobytu dětí v dětském domově v letech 2005–2006

ODCHODY DĚTÍ V LETECH 2005–2006		
Měsíc	Počet dětí, které opustily DD	Důvod odchodu
Květen	1	dívka ukončila ústavní výchovu – ukončila studium na SZŠ Nymburk maturitou
Červen	1	Přeložení dívky do DD Duchcov – přestoupila na žádost své matky

Ve školním roce 2005 až 2006 byla kapacita dětského domova 38 míst. Počáteční počet dětí je 38 z toho 20 chlapců a 18 dívek. Počet dětí koncem školního roku je 37 z toho 20 chlapců a 17 dívek.

Tento školní rok dětský domov opustily pouze dvě dívky, jedna ukončila ústavní výchovu a druhá byla přeložena na žádost své matky do DD Duchcov. Tím pádem bylo z celkového počtu 50 % dětí přeloženo 50 % ukončilo ústavní výchovu.

Tabulka č. 13: základní informace o dětském domově v letech 2006–2007

DĚTSKÝ DOMOV V LETECH 2006–2007	
Kapacita dětského domova	38 míst
Počet dětí začátkem školního roku	37 dětí – 20 chlapců, 17 dívek
Počet dětí na konci školního roku	37 dětí – 17 chlapců, 20 dívek
Počet přijatých dětí	7 dětí
Počet odchozích dětí	7 dětí

Tabulka č. 14: důvody ukončení pobytu dětí v dětském domově v letech 2006–2007

ODCHODY DĚTÍ V LETECH 2006–2007		
Měsíc	Počet dětí, které opustily DD	Důvod odchodu
Říjen	1	chlapec ukončil ústavní výchovu – zletilost, odchod do rodiny
Listopad	2	chlapec ukončil ústavní výchovu – zletilost, odchod do rodiny matky
		dívka ukončila ústavní výchovu – ukončení studia – samostatný život
Únor	2	chlapec ukončil ústavní výchovu – zletilost, odchod do rodiny
		přeložení chlapce do ÚSP Kladno – mentální postižení
Červenec	2	chlapec a dívka ukončili ústavní výchovu – ukončení studia na OU Praha, ukončení závěrečnými zkouškami – bydlení na sociálních bytech

Ve školním roce 2006 až 2007 byla kapacita dětského domova 38 míst. Počáteční počet dětí je 37 z toho 17 chlapců a 20 dívek. Počet dětí koncem školního roku je 37 z toho 17 chlapců a 20 dívek.

Celkový počet odchozích dětí je 7. Z tohoto počtu 6 dětí ukončilo ústavní výchovu (5 zletilostí a jedna dívka po dostudování) a pouze jeden chlapec byl z důvodu mentálního postižení

přeložen. Převedením do procent nám vyplývá, že 85 % dětí tento školní rok ukončila ústavní výchovu a 15 % je přeložení do jiného zařízení.

Tabulka č. 15: základní informace o dětském domově v letech 2007–2008

DĚTSKÝ DOMOV V LETECH 2007–2008	
Kapacita dětského domova	38 míst
Počet dětí začátkem školního roku	37 dětí – 17 chlapců, 20 dívek
Počet dětí na konci školního roku	32 dětí – 14 chlapců, 18 dívek
Počet přijatých dětí	5 dětí
Počet odchozích dětí	10 dětí

Tabulka č. 16: důvody ukončení pobytu dětí v dětském domově v letech 2007–2008

ODCHODY DĚTÍ V LETECH 2007–2008		
Měsíc	Počet dětí, které opustily DD	Důvod odchodu
Září	1	dívka ukončila ústavní výchovu – zletilost, odchod k příteli
Listopad	2	chlapci a dívka zrušena ústavní výchova – na žádost rodičů
Prosinec	1	zrušena ústavní výchova chlapci – na žádost rodičů
Leden	4	chlapec přeložen do ÚSP Opava – neměl kam jít na školu 3 sourozenci (2 chlapci a 1 dívka) odešli do pěstounské péče
Březen	1	přeložení chlapce do VÚM Kutná Hora – z výchovného důvodu
Červenec	1	přeložení dívky do VÚ Nová Role – z výchovného důvodu

Ve školním roce 2007 až 2008 byla kapacita dětského domova 38 míst. Počáteční počet dětí je 37 z toho 17 chlapců a 20 dívek. Počet dětí koncem školního roku je 32 z toho 14 chlapců a 18 dívek.

Celkový počet odchozích dětí je 10. Z tohoto počtu byly 3 sourozenci posláni do pěstounské péče, 3 dětem byla zrušena ústavní výchova, další 3 děti byly přeloženy a pouze jedné dívce byla ukončena ústavní výchova. Převedením do procent vyplývá, že 30 % byl důvodem

odchodu přeložení, zrušení ústavní výchovy a pěstounská péče. Z 10 % bylo ukončení ústavní výchovy.

Tabulka č.17: základní informace o dětském domově v letech 2008–2009

DĚTSKÝ DOMOV V LETECH 2008–2009	
Kapacita dětského domova	32 míst
Počet dětí začátkem školního roku	32 dětí – 15 chlapců, 17 dívek
Počet dětí na konci školního roku	32 dětí – 16 chlapců, 16 dívek
Počet přijatých dětí	9 dětí
Počet odchozích dětí	9 dětí

Tabulka č. 18: důvody ukončení pobytu dětí v dětském domově v letech 2008–2009

ODCHODY DĚTÍ V LETECH 2008–2009		
Měsíc	Počet dětí, které opustily DD	Důvod odchodu
Září	4	3x ukončení ústavní výchovy – zletilost
		ukončení ústavní výchovy – ukončení studia
Listopad	1	přeložení chlapce do Dvora Králové – výchovno léčebný ústav, nedokázal se o sebe postarat a rodina o něj neměla zájem
Duben	1	přeložení chlapce do DDŠ Býchory – výchovný ústav do 15 let, výchovné důvody
Červenec	3	přeložení dívky do VLÚ Jindřichův Hradec – šla tam na školu na dvouletý obor, ale byla ve škole nejlepší, tak nakonec studovala tříletý obor
		přeložení dívky do VÚM Kostomlaty – dětský domov se školou, z výchovných důvodů
		dívka ukončila ústavní výchovu – ukončení studia, vyučená kadeřnice

Ve školním roce 2008 až 2009 byla kapacita dětského domova pouze 32 míst, od minulého roku počet klesl o 6 míst. Počáteční počet dětí je 32 z toho 15 chlapců a 17 dívek. Počet dětí koncem školního roku je stále 32 z toho 16 chlapců a 16 dívek.

Celkový počet odchozích dětí je 9. Z tohoto počtu 5 dětí ukončilo ústavní výchovu a 4 děti byly přeloženy do jiného zařízení. Převedením do procent vychází, že 55,6 % dětí ukončilo ústavní výchovu a 44,4 % dětí bylo přeloženo.

Tabulka č. 19: základní informace o dětském domově v letech 2009–2010

DĚTSKÝ DOMOV V LETECH 2009–2010	
Kapacita dětského domova	38 míst
Počet dětí začátkem školního roku	32 dětí – 16 chlapců, 16 dívek
Počet dětí na konci školního roku	29 dětí – 17 chlapců, 12 dívek
Počet přijatých dětí	6 dětí
Počet odchozích dětí	4 dětí

Tabulka č. 20: důvody ukončení pobytu dětí v dětském domově v letech 2009–2010

ODCHODY DĚTÍ V LETECH 2009–2010		
Měsíc	Počet dětí, které opustily DD	Důvod odchodu
Říjen	2	dívka odešla do pěstounské péče
		dívka ukončila ústavní výchovu – ukončení studia – Dům pro nevidomé Vlaštovičky Opava, úspěšně ukončila studium
Březen	2	dívka a chlapec přeřazeny do DD Jeseníky – přesunuty na žádost rodičů, přestěhování rodičů
Červen	4	2 dívky a 2 chlapci ukončili ústavní výchovu – ukončení studia

Ve školním roce 2009 až 2010 byla kapacita dětského domova opět 38 míst. Počáteční počet dětí je 32 z toho 16 chlapců a 16 dívek. Počet dětí koncem školního roku je 29 z toho 17 chlapců a 12 dívek.

Celkový počet odchozích dětí je 8. Z tohoto počtu nejvíce dětí ukončilo ústavní výchovu (5 dětí), 2 děti byly přeřazeny a jedna dívka byla poslána do pěstounské péče. Převedením do procent vychází, že z 62,5 % byl důvodem odchodu ukončení ústavní výchovy, z 25 % přeložení a pouze z 12,5 % pěstounská péče.

Tabulka č. 21: základní informace o dětském domově v letech 2010–2011

DĚTSKÝ DOMOV V LETECH 2010–2011	
Kapacita dětského domova	38 míst
Počet dětí začátkem školního roku	29 dětí – 17 chlapců, 12 dívek
Počet dětí na konci školního roku	31 dětí – 20 chlapců, 11 dívek
Počet přijatých dětí	5 dětí
Počet odchozích dětí	8 dětí

Tabulka č. 22: důvody ukončení pobytu dětí v dětském domově v letech 2010–2011

ODCHODY DĚTÍ V LETECH 2010–2011		
Měsíc	Počet dětí, které opustily DD	Důvod odchodu
Únor	1	dívka ukončila ústavní výchovu – ukončení studia na vlastní žádost na VŠFS
Červenec	2	ukončení ústavní výchovy – ukončení studia, dívka se vyučila na prodavačku
		ukončení ústavní výchovy – ukončení studia, dívka se vyučila kadeřnicí
Srpen	1	ukončení ústavní výchovy – ukončení studia, chlapec vystudoval VŠ a získal titul Ing.

Ve školním roce 2010 až 2011 byla kapacita dětského domova 38 míst. Počáteční počet dětí je 29 z toho 17 chlapců a 12 dívek. Počet dětí koncem školního roku je 31 z toho 20 chlapců a 11 dívek.

Celkový počet odchozích dětí je 4. V tomto roce byl pouze jediný důvod odchodů, a to ze 100 % ukončení ústavní výchovy. Všechny děti ukončily studium, a tím pádem neměly dále nárok na pobyt v dětském domově.

Tabulka č. 23: základní informace o dětském domově v letech 2011–2012

DĚTSKÝ DOMOV V LETECH 2011–2012	
Kapacita dětského domova	32 míst
Počet dětí začátkem školního roku	31 dětí – 20 chlapců, 11 dívek
Počet dětí na konci školního roku	30 dětí – 17 chlapců, 13 dívek
Počet přijatých dětí	5 dětí
Počet odchozích dětí	6 dětí

Tabulka č. 24: důvody ukončení pobytu dětí v dětském domově v letech 2011–2012

ODCHODY DĚTÍ V LETECH 2011–2012		
Měsíc	Počet dětí, které opustily DD	Důvod odchodu
Září	2	2 sourozencům (2 chlapci) zrušena ústavní výchova, návrat do rodiny
Leden	2	2 chlapci odešli do pěstounské péče
Červenec	2	ukončení ústavní výchovy – ukončení studia – chlapec vyučen zedníkem
		ukončení ústavní výchovy – ukončení studia – chlapec vyučil montérem

Ve školním roce 2011 až 2012 byla kapacita dětského domova pouze 32 míst, což se do roku 2023 nezměnilo. Počáteční počet dětí je 31, z toho 20 chlapců a 11 dívek. Počet dětí koncem školního roku je 30 z toho 17 chlapců a 13 dívek.

Celkový počet odchozích dětí je 6. Z tohoto počtu dvě děti odešly z důvodu pěstounské péče, dvěma se zrušila ústavní výchova a dvě děti ukončily studium, a tím i ústavní výchovu. Převedením do procent vychází, že všechny zmíněné důvody odchodů tvoří v tento školní rok 33,3 % z celkového počtu dětí.

Tabulka č. 25: základní informace o dětském domově v letech 2012–2013

DĚTSKÝ DOMOV V LETECH 2012–2013	
Kapacita dětského domova	32 míst
Počet dětí začátkem školního roku	30 dětí – 17 chlapců, 13 dívek
Počet dětí na konci školního roku	26 dětí – 14 chlapců, 12 dívek
Počet přijatých dětí	5 dětí
Počet odchozích dětí	9 dětí

Tabulka č. 26: důvody ukončení pobytu dětí v dětském domově v letech 2012–2013

ODCHODY DĚTÍ V LETECH 2012–2013		
Měsíc	Počet dětí, které opustily DD	Důvod odchodu
Únor	1	chlapeci zrušena ústavní výchova – odchod na sociální byt v Milovicích – na žádost rodiny
Květen	2	2 chlapci odešli do pěstounské péče
Červen	6	ukončení ústavní výchovy – odchod na sociální byt v Milovicích, zletilost (18 let)
		ukončení ústavní výchovy – chráněné bydlení, pracuje v chráněné dílně Poděbrady, M.Š
		ukončení ústavní výchovy – bydlí v Nymburce
		ukončení ústavní výchovy – bydlí i pracuje na Sázavě
		2 x zrušena ústavní výchova – návrat do rodiny

Ve školním roce 2012 až 2013 byla kapacita dětského domova 32 míst. Počáteční počet dětí je 30 z toho 17 chlapců a 13 dívek. Počet dětí koncem školního roku je 26 z toho 14 chlapců a 12 dívek.

Celkový počet odchozích dětí je 9. Z tohoto počtu 4 dětem byla ukončena ústavní výchova, 3 dětem zrušena ústavní výchova a 2 chlapci odešli do pěstounské péče. Převedením do procent

vychází, že z 44,4 % bylo důvodem ukončení ústavní výchovy, z 33,3 % bylo důvodem zrušení ústavní výchovy a pouze z 22,2 % byla důvodem pěstounská péče.

Tabulka č. 27: základní informace o dětském domově v letech 2013–2014

DĚTSKÝ DOMOV V LETECH 2013–2014	
Kapacita dětského domova	32 míst
Počet dětí začátkem školního roku	26 dětí – 14 chlapců, 12 dívek
Počet dětí na konci školního roku	29 dětí – 15 chlapců, 14 dívek
Počet přijatých dětí	9 dětí
Počet odchozích dětí	6 dětí

Tabulka č. 28: důvody ukončení pobytu dětí v dětském domově v letech 2013–2014

ODCHODY DĚTÍ V LETECH 2013–2014		
Měsíc	Počet dětí, které opustily DD	Důvod odchodu
Září	1	dívce zrušena ústavní výchova – návrat do rodin na jejich žádost
Únor	1	chlapec zrušena ústavní výchova – návrat do původní rodiny
Červen	2	dvě sestry šly do pěstounské péče (8 a 11 let)
Červenec	1	chlapec odešel do pěstounské péče (5 let)
Srpen	1	zrušena ústavní výchova – návrat k matce na její žádost

Ve školním roce 2013 až 2014 byla kapacita dětského domova 32 míst. Počáteční počet dětí je 26 z toho 14 chlapců a 12 dívek. Počet dětí koncem školního roku je 29 z toho 15 chlapců a 14 dívek.

Celkový počet odchozích dětí je 6. Z tohoto počtu 3 děti byly poslány do pěstounské péče a 3 dětem byla zrušena ústavní výchova. Tudiž bylo z celkového počtu 50 % dětí posláno do pěstounské péče a 50 % dětem byla ústavní výchova zrušena.

Tabulka č.29: základní informace o dětském domově v letech 2014–2015

DĚTSKÝ DOMOV V LETECH 2014–2015	
Kapacita dětského domova	32 míst
Počet dětí začátkem školního roku	29 dětí – 15 chlapců, 14 dívek
Počet dětí na konci školního roku	29 dětí – 15 chlapců, 14 dívek
Počet přijatých dětí	9 dětí
Počet odchozích dětí	9 dětí

Tabulka č. 30: důvody ukončení pobytu dětí v dětském domově v letech 2014–2015

ODCHODY DĚTÍ V LETECH 2014–2015		
Měsíc	Počet dětí, které opustily DD	Důvod odchodu
Listopad	1	dívce zrušena ústavní výchova – návrat do rodin na jejich žádost
Únor	3	přeražení do DDÚ Praha Krč – byla mladá, proto byla poslána do dětského diagnostického ústavu z výchovných důvodů
		přeražení chlapce do DÚ Lublaňská Praha – byli s ním problémy, výchovný důvod, ústav pro chlapce
		pěstounská péče
Duben	1	dívka ukončila ústavní výchovu – odchod do rodiny přítele, zletilost
Květen	1	ukončení ústavní výchovy – zletilost chlapce, paní ředitelka mu vyjednala bydlení
Červen	2	zrušení ústavní péče – odchod do původní rodiny, zrušení předběžného opatření
		ukončení ústavní péče – odchod do bytu Nymburk, odchod do samostatného života
Srpen	1	chlapec odchod do pěstounské péče

Ve školním roce 2014 až 2015 byla kapacita dětského domova 32 míst. Počáteční počet dětí je 29 z toho 15 chlapců a 14 dívek. Počet dětí koncem školního roku je 29, z toho 15 chlapců a 14 dívek.

Celkový počet odchozích dětí je 9. Z tohoto počtu byly 2 děti přeřazeny, 3 dětem byla ukončena ústavní výchova, 2 děti odešly do pěstounské péče a 2 dětem byla zrušena ústavní výchova. Převedením do procent vychází, že z 33,3 % byla dětem ukončena ústavní výchova a z 22,2 % byly děti přeloženy, nebo se jim zrušila ústavní výchova, nebo byly poslány o pěstounské péče.

Tabulka č.31: základní informace o dětském domově v letech 2015–2016

DĚTSKÝ DOMOV V LETECH 2015–2016	
Kapacita dětského domova	32 míst
Počet dětí začátkem školního roku	29 dětí – 15 chlapců, 14 dívek
Počet dětí na konci školního roku	31 dětí – 18 chlapců, 13 dívek
Počet přijatých dětí	9 dětí
Počet odchozích dětí	7 dětí

Tabulka č. 32: důvody ukončení pobytu dětí v dětském domově v letech 2015–2016

ODCHODY DĚTÍ V LETECH 2015–2016		
Měsíc	Počet dětí, které opustily DD	Důvod odchodu
Září	3	ukončení ústavní výchovy – ukončení odborného učiliště, dívka odchod do samostatného života, dosažení zletilosti – Milovice startovací byt
		chlapec ukončil ústavní výchovu – odchod do samostatného života, dosažení zletilosti – na ubytovnu do Kolína
		dívka ukončila ústavní výchovu – ukončení dohody o setrvání DD a odchod do bytu přítele
Březen	2	dívka odešla do pěstounská péče
		chlapec odešel do pěstounská péče – pěstounská péče dědy
Červen	1	dívka ukončení ústavní výchovy – ukončení dohody o setrvání DD a odchod do samostatného života, byt v Nymburce
Červenec	1	chlapec přeřazen do DDŠ Chrudim – výchovné důvody

Ve školním roce 2015 až 2016 byla kapacita dětského domova 32 míst. Počáteční počet dětí je 29 z toho 15 chlapců a 14 dívek. Počet dětí koncem školního roku je 31 z toho 18 chlapců a 13 dívek.

Celkový počet odchozích dětí je 7. Z tohoto počtu nejvíce dětí ukončilo ústavní výchovu, 2 děti byly poslány do pěstounské péče a pouze jeden chlapec byl přerázen do DDŠ Chrudim z výchovných důvodů. Převedením do procent vychází, že 57,1 % dětí ukončilo ústavní výchovu, 28,6 % dětí bylo posláno do pěstounské péče a pouze 14,3 % dětí bylo přeloženo do jiného zařízení.

Tabulka č. 33: základní informace o dětském domově v letech 2016–2017

DĚTSKÝ DOMOV V LETECH 2016–2017	
Kapacita dětského domova	32 míst
Počet dětí začátkem školního roku	31 dětí – 18 chlapců, 13 dívek
Počet dětí na konci školního roku	25 dětí – 13 chlapců, 12 dívek
Počet přijatých dětí	2 dětí
Počet odchozích dětí	8 dětí

Tabulka č. 34: důvody ukončení pobytu dětí v dětském domově v letech 2016–2017

ODCHODY DĚTÍ V LETECH 2016–2017		
Měsíc	Počet dětí, které opustily DD	Důvod odchodu
Únor	2	chlapec přeřazen do DDÚ Krč – poslán do diagnostického ústavu
		dívka odchod do pěstounské péče
Duben	1	chlapec přeřazen do DDÚ Krč
Červen	2	chlapeci ukončena ústavní výchova – ukončení dohody o setrvání DD a odchod do samostatného života, bydlí u matky
		chlapeci ukončena ústavní výchovy – ukončení dohody o setrvání DD a odchod do samostatného života, bydlí v pronajatém bytě
Červenec	3	2 chlapeci přeřazení do DDÚ Liberec – posláni do diagnostického ústavu, trvalé bydliště Česká Lípa
		dívka úmrtí – utonutí (6 let)

Ve školním roce 2016 až 2017 byla kapacita dětského domova 32 míst. Počáteční počet dětí je 31, z toho 18 chlapců a 13 dívek. Počet dětí koncem školního roku je 25, z toho 13 chlapců a 12 dívek.

Celkový počet odchozích dětí je 8. Z tohoto počtu nejvíce dětí bylo přeloženo do jiného zařízení, 2 dětem skončila ústavní výchova, jedna dívka odešla do pěstounské péče a jedna dívka bohužel zemřela. Z tohoto počtu vyplývá, že 50 % dětí bylo přeloženo, 25 % dětí ukončilo ústavní výchovu, 12,5 % dětí bylo posláno do pěstounské péče.

Tabulka č.35: základní informace o dětském domově v letech 2017–2018

DĚTSKÝ DOMOV V LETECH 2017–2018	
Kapacita dětského domova	32 míst
Počet dětí začátkem školního roku	25 dětí – 13 chlapců, 12 dívek
Počet dětí na konci školního roku	25 dětí – 13 chlapců, 12 dívek
Počet přijatých dětí	10 dětí
Počet odchozích dětí	10 dětí

Tabulka č. 36: důvody ukončení pobytu dětí v dětském domově v letech 2017–2018

ODCHODY DĚTÍ V LETECH 2017–2018		
Měsíc	Počet dětí, které opustily DD	Důvod odchodu
Září	3	2 dívky (sestry) přerazeny do DDÚ Krč – byl potřeba diagnostický ústav
		1 chlapec přerazeni do DDÚ Krč – byl potřeba diagnostický ústav
Říjen	1	dívka ukončila ústavní výchovu – odchod do samostatného života – zletilost, bydlí u přítele v Čelákovících
Prosinec	2	2 chlapci (sourozenci) zrušena ústavní výchova – odchod do rodiny na jejich žádost, jeden ze sourozenců se v lednu vrátil zpět, nechtěl být doma
Březen	1	chlapec odchod do VÚ Klíčov – výchovné důvody, starší 15 let, ústav pro chlapce
Duben	1	dívka přerazena do DDÚ Krč – výchovné důvody
Květen	1	dívce zrušena ústavní výchova – odchod do rodiny na jejich žádost
Srpen	1	chlapec ukončil ústavní výchovu – odchod do samostatného života – zletilost, startovací byt (byl tam pouze měsíc, poté nechtěl pracovat, tak musel odejít)

Ve školním roce 2017 až 2018 byla kapacita dětského domova 32 míst. Počáteční počet dětí je 25 z toho 13 chlapců a 12 dívek. Počet dětí koncem školního roku je 25 z toho 13 chlapců a 12 dívek.

Celkový počet odchozích dětí je 10. Z tohoto počtu 5 dětí bylo přeloženo, 3 dětem byla zrušena ústavní výchova a 2 dětem byla ústavní výchova ukončena. Převedením do procent vychází, že z 50 % šlo o přeložení dítěte, 30 % dětí byla zrušena ústavní výchova a 20 % dětí byla ukončena ústavní výchova.

Tabulka č. 37: základní informace o dětském domově v letech 2018–2019

DĚTSKÝ DOMOV V LETECH 2018–2019	
Kapacita dětského domova	32 míst
Počet dětí začátkem školního roku	25 dětí – 13 chlapců, 12 dívek
Počet dětí na konci školního roku	24 dětí – 13 chlapců, 11 dívek
Počet přijatých dětí	6 dětí
Počet odchozích dětí	7 dětí

Tabulka č. 38: důvody ukončení pobytu dětí v dětském domově v letech 2018–2019

ODCHODY DĚTÍ V LETECH 2018–2019		
Měsíc	Počet dětí, které opustily DD	Důvod odchodu
Září	1	chlapec odešel do pěstounské péče
Říjen	1	dívka odešla do pěstounské péče
Prosinec	3	3 sourozencům zrušena ústavní výchova – dívka a chlapci odchod do původní rodiny
Duben	1	dívka ukončila ústavní výchovu – odchod do samostatného života – chráněný byt
Květen	1	dívka přeložena do DDÚ Krč – výchovné problémy

Ve školním roce 2018 až 2019 byla kapacita dětského domova 32 míst. Počáteční počet dětí je 25, z toho 13 chlapců a 12 dívek. Počet dětí koncem školního roku je 24, z toho 13 chlapců a 11 dívek.

Celkový počet odchozích dětí je 7. Z tohoto počtu byla 3 sourozencům zrušena ústavní výchova, 2 děti odešly do pěstounské péče, 1 dívka byla přeložena a jedna dívka ukončila ústavní výchovu. Převedení do procent vychází, že 42,8 % dětem byla zrušena ústavní výchova, 28,6 % dětí bylo posláno do pěstounské péče, 14,3 % dětí bylo přeloženo a 14,3 % ukončilo ústavní výchovu.

Tabulka č. 39: základní informace o dětském domově v letech 2019–2020

DĚTSKÝ DOMOV V LETECH 2019–2020	
Kapacita dětského domova	32 míst
Počet dětí začátkem školního roku	24 dětí – 13 chlapců, 11 dívek
Počet dětí na konci školního roku	29 dětí – 15 chlapců, 14 dívek
Počet přijatých dětí	8 dětí
Počet odchozích dětí	3 dětí

Tabulka č. 40: důvody ukončení pobytu dětí v dětském domově v letech 2019–2020

ODCHODY DĚTÍ V LETECH 2019–2020		
Měsíc	Počet dětí, které opustily DD	Důvod odchodu
Listopad	1	zrušena ústavní výchova – chlapce odešel k otci na jeho žádost
Leden	1	zrušena ústavní výchova – chlapce odešel do původní rodiny – maminka o něj moc stála, ale bohužel skončil ve vězení
Červenec	1	dívka ukončila ústavní výchovu – zletilost dívky – odchod k příteli, následně návrat do rodiny matky

Ve školním roce 2019 až 2020 byla kapacita dětského domova 32 míst. Počáteční počet dětí je 24, z toho 13 chlapců a 11 dívek. Počet dětí koncem školního roku je 29, z toho 15 chlapců a 14 dívek.

Tento školní rok odešly pouze 3 děti. Z tohoto počtu se 2 dětem zrušila ústavní výchova a jedné dívce byla ústavní výchova ukončena. Převedením do procent vychází, že z 66,7 % bylo důvodem zrušení ústavní výchovy a z 33,3 % bylo důvodem ukončení ústavní výchovy.

Tabulka č. 41: základní informace o dětském domově v letech 2020–2021

DĚTSKÝ DOMOV V LETECH 2020–2021	
Kapacita dětského domova	32 míst
Počet dětí začátkem školního roku	29 dětí – 15 chlapců, 14 dívek
Počet dětí na konci školního roku	32 dětí – 17 chlapců, 15 dívek
Počet přijatých dětí	5 dětí
Počet odchozích dětí	2 dětí

Tabulka č. 42: důvody ukončení pobytu dětí v dětském domově v letech 2020–2021

ODCHODY DĚTÍ V LETECH 2020–2021		
Měsíc	Počet dětí, které opustily DD	Důvod odchodu
Říjen	1	ukončení ústavní výchovy – zletilost dívky – odchod k příteli, následně návrat do rodiny
Leden	1	chlapec odešel do DDŠ Býchory

Ve školním roce 2020 až 2021 byla kapacita dětského domova 32 míst. Počáteční počet dětí je 29, z toho 15 chlapců a 14 dívek. Počet dětí koncem školního roku je 32, z toho 17 chlapců a 15 dívek.

Pouze 2 děti opustily dětský domov. Jeden chlapec odešel do jiného zařízení, jedna dívka dosáhla zletilosti a ukončila ústavní výchovu.

Tabulka č. 43: základní informace o dětském domově v letech 2021–2022

DĚTSKÝ DOMOV V LETECH 2021–2022	
Kapacita dětského domova	32 míst
Počet dětí začátkem školního roku	32 dětí – 17 chlapců, 15 dívek
Počet dětí na konci školního roku	32 dětí – 16 chlapců, 16 dívek
Počet přijatých dětí	5 dětí
Počet odchozích dětí	5 dětí

Tabulka č. 44: důvody ukončení pobytu dětí v dětském domově v letech 2021–2022

ODCHODY DĚTÍ V LETECH 2021–2022		
Měsíc	Počet dětí, které opustily DD	Důvod odchodu
Říjen	2	2 sourozencům (dívka a chlapec) zrušena ústavní výchova – odchod do rodiny otce (otec měl přítelkyni, takže na výchovu nebyl sám
Duben	3	2 sourozenci (dívka a chlapec) odešli do pěstounské péče – rychlá pěstounská péče (pouze na jeden rok), poté do normální
		ukončení ústavní výchovy – zletilý chlapec odchod k matce

Ve školním roce 2021 až 2022 byla kapacita dětského domova 32 míst. Počáteční počet dětí je 32, z toho 17 chlapců a 15 dívek. Počet dětí koncem školního roku je též 32, z toho 16 chlapců a 16 dívek.

Celkový počet odchozích dětí je 5. Z tohoto počtu 2 sourozencům byla zrušena ústavní výchova, další dva sourozenci byli poslání do pěstounské péče a jednomu chlapci byla ukončena ústavní výchova. Převedením do procent vychází, že 40 % dětí mělo zrušenou ústavní výchovu, dalších 40 % dětí bylo posláno do pěstounské péče a 20 % dětí mělo ukončenou ústavní výchovu.

Tabulka č. 45: základní informace o dětském domově v letech 2022–2023

DĚTSKÝ DOMOV V LETECH 2022–2023	
Kapacita dětského domova	32 míst
Počet dětí začátkem školního roku	32 dětí – 16 chlapců, 16 dívek
Počet dětí na konci školního roku	29 dětí – 17 chlapců, 12 dívek
Počet přijatých dětí	4 dětí
Počet odchozích dětí	7 dětí

Tabulka č. 46: důvody ukončení pobytu dětí v dětském domově v letech 2022–2023

ODCHODY DĚTÍ V LETECH 2022–2023		
Měsíc	Počet dětí, které opustily DD	Důvod odchodu
Září	1	ukončení ústavní výchovy – zletilost dívky – odchod do rodiny přítele
Listopad	1	dívka ukončila ústavní výchovu – odchod k matce
Leden	1	ukončení ústavní výchovy – zletilost dívky – odchod do startovacího bytu
Květen	2	dvě dívky (sestry) zrušily ústavní výchovu – odchod k matce na její žádost
Červen	2	zrušena ústavní výchova – dvě dívky odchod k otci – vrátili se na Ukrajinu

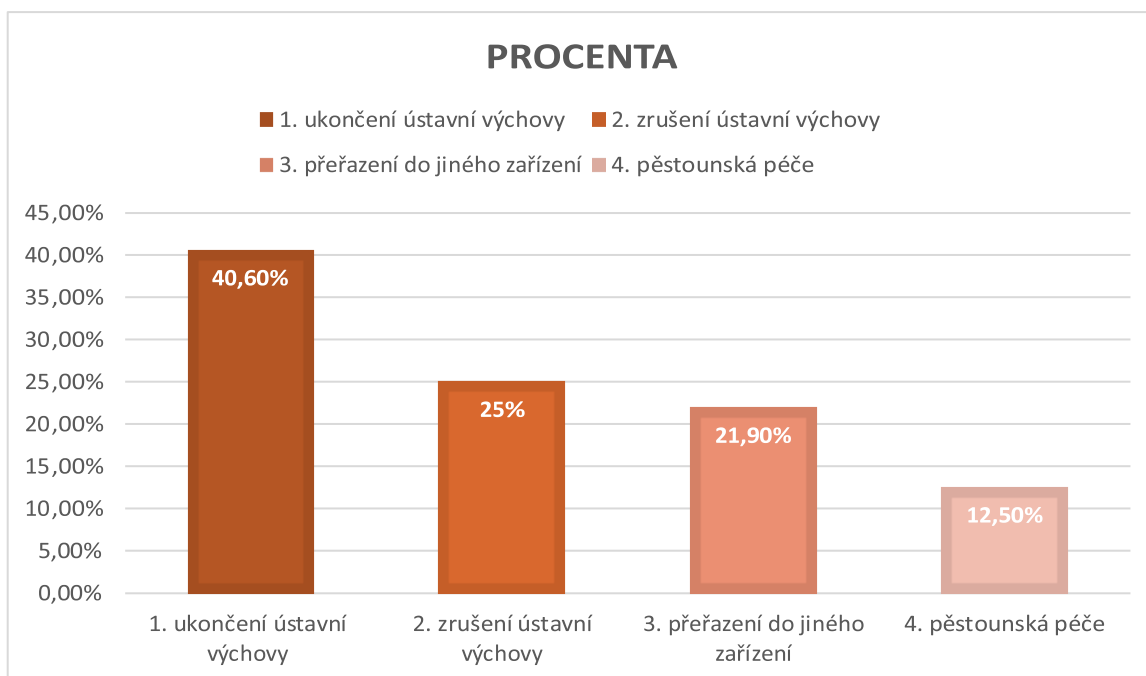
Ve školním roce 2022 až 2023 byla kapacita dětského domova 32 míst. Počáteční počet dětí je 32, z toho 16 chlapců a 16 dívek. Počet dětí koncem školního roku je též 29, z toho 17 chlapců a 12 dívek.

Celkový počet odchozích dětí je 7. Z tohoto počtu byla 4 dětem zrušena ústavní výchova a 3 děti ústavní výchovu ukončily. Převedením do procent vychází, že nejčastějším důvodem odchodu bylo z 57,1 % zrušení ústavní výchovy a z 42,9 % ukončení ústavní výchovy.

4.5 Odpovědi na výzkumné otázky a cíle práce

Hlavní cíl: zjistit nejčastější důvody odchodů dětí z vybraného dětského domova od roku 2000 do roku 2023.

Hlavní výzkumná otázka: Jaký je nejčastější důvod odchodů dětí z dětského domova?

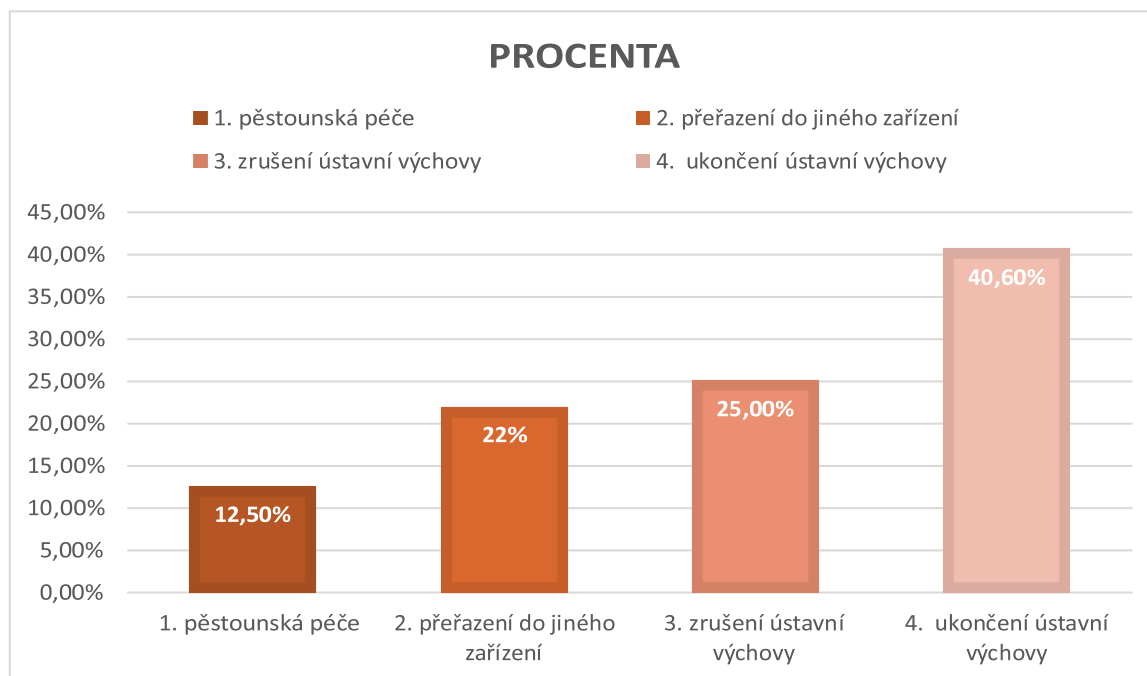
Graf č. 1: procentuální seřazení důvodů odchodů dětí z dětského domova od nejčastějšího důvodu

Nejčastěji opakovaným důvodem odchodů dětí z dětského domova v Nymburku bylo ukončení ústavní výchovy. Děti mohou být v dětském domově do 18 let (popřípadě 19), poté se ústavní výchova ruší a dítě odchází s finančním obnosem do normálního života. Některé děti chtějí však pokračovat ve studiu, a tím získávají možnost si pobyt prodloužit až do 26 let (toto však již není nařízení soudu, ale pouze na základě dohody). Pokud studium dokončí, či sami školu opustí před jejím absolvováním, ústavní výchova je jim ukončena. Zrušení ústavní výchovy je po rozhodnutí soudu. Soud ústavní výchovu zruší, pokud důvod nařízení pominul, nebo pokud lze dítěti nařídít náhradní rodinnou péči. Mile mě překvapilo, kolikrát jsem se v tomto výzkumu setkala s dětmi, které vystudovaly střední školy, dokonce i vysoké, což by se ani nemuselo stát, pokud by zůstaly u své rodiny, ve který byl nějaký problém, který se právě musel řešit dětským domovem. Tento výsledek pro mě nebyl neočekávaný, jelikož už při psaní teoretické části jsem pochopila, jak to mají děti z dětského domova těžké. Starší děti už moc lidí do péče nechťejí, větší pravděpodobnost na budoucnost v rodinně mají menší děti. Lidé mají potřebu si vybírat k adopci menší děti, aby měli možnost si je vychovat a „upravit“ k obrazu svému. Jednoduše řečeno, aby dítě do jejich rodiny stoprocentně zapadlo.

Dílčí cíl 1: Zjistit nejméně častý důvod odchodů dětí z dětského domova.

Dílčí výzkumná otázka 1: Jaký je nejméně častý důvod odchodů dětí z vybraného dětského domova?

Graf č. 2: procentuální seřazení důvodů odchodů dětí z vybraného dětského domova od nejméně častého důvodu

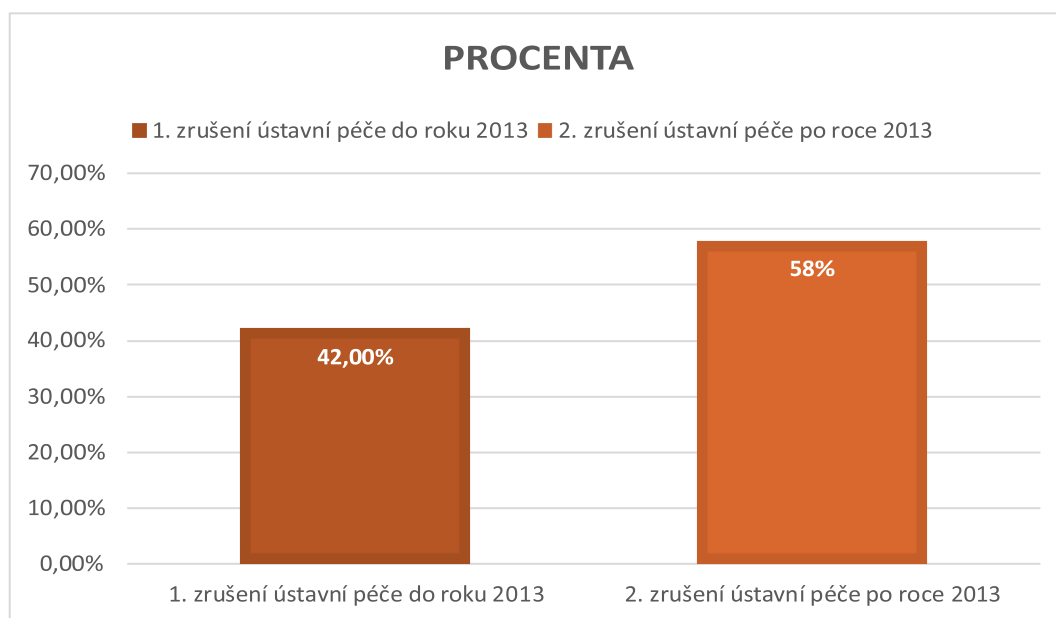
Nejméně častým důvodem odchodu je pěstounská péče. Pomocí pěstounské péče odešlo z dětského domova v Nymburce 25 dětí. Od roku 2000 do roku 2013 odešlo 11 dětí a druhou půlku výzkumného období, tedy od roku 2013 do roku 2023, odešlo 14 dětí. Dle mého výzkumu si myslím, že nejvíce pěstounů jsou právě příbuzní dětí, například prarodiče. Samozřejmě záleží na kraji, proto jsem si vědoma, že pomocí mé výzkumné části, jsou výsledky pouze orientační. Ve článku s názvem „Specifická situace příbuzenských pěstounů“ od Zdeňka Moldrzyka v publikaci v roce 2022 jsem se dočetla, že všech pěstounů máme v ČR přibližně 12 tisíc, a z tohoto počtu je více jak dvě třetiny příbuzenských pěstounů, což potvrzuje moje výzkumné výsledky a domněnky při tvoření praktické části. ⁴¹

---

⁴¹ MOLDRZYK, Zdeněk. Specifická situace příbuzenských pěstounů. 2023. Online. Šance dětem. Dostupné z: <https://sancedetem.cz/specificka-situace-pribuzenskych-pestounu>. [cit. 2024-06-21].

Dílčí cíl 2: Zjistit rozdíly v odchodech před a po novele z roku 2013, kterou přinesl Zákon o sociálně právní ochraně dětí.

Dílčí výzkumná otázka 2: Změnil se počet odchozích dětí s novelou, kterou přinesl Zákon o sociálně právní ochraně dětí z roku 2013?

Graf č. 3: porovnání výzkumného období před a po přijetí nové novely Zákonu o sociálně právní ochraně dětí z roku 2013

V roce 2013 přinesl Zákon o sociálně právní ochraně dětí nové pravidlo. Do schválení této novely, tedy do roku 2013, se děti mohly do zařízení umístit na dobu neurčitou, což vedlo k zůstávání většího počtu dětí v dětských domovech a menší šanci dostat se zpět do rodiny. Tato novela přinesla pravidlo, které říká, že se dítě nesmí do zařízení umístit na více jak tři roky. Po třech letech musí soud znovu rozhodnout o dalším postupu u daného dítěte. Touto novelou jsem se inspirovala a zkusila zjistit, jak se počet dětí se zrušenou ústavní péčí liší v Nymburském dětském domově. Výzkumné období jsem si rozdělila na dvě části. První část jsou roky 2000 až 2013 a druhá část je od roku 2013 až do roku 2023.

V období od roku 2000 do roku 2013 odešlo 19 dětí na zrušení ústavní péče, což je v přepočtu 42 %. Po roce 2013 do roku 2023 odešlo 26 dětí na zrušenou ústavní péči, což je v přepočtu 58 %. Novelou počet dětí, kterým se ústavní výchova zrušila, stoupl. Tento fakt beru jako pozitivní a doufám, že časem počet ještě stoupne.

4.6 Komparace dat

Tabulka č. 47: procenta odchozích dětí v první a druhé polovině výzkumného období

DŮVODY ODCHODŮ	POČET ODCHOZÍCH DĚTÍ ZA ROKY 2000–2005	POČET ODCHOZÍCH DĚTÍ ZA ROKY 2018–2023
přeřazení do jiného zařízení	22 % (11 dětí)	8,3 % (2 děti)
pěstounská péče	6 % (3 děti)	16,7 % (4 děti)
ukončení ústavní výchovy	44 % (22 dětí)	29,2 % (7 dětí)
zrušení ústavní výchovy	28 % (14 dětí)	45,8 % (11 dětí)

K získání výsledků jsem použila prvních pět a posledních pět tabulek. Od roku 2000 do roku 2005 odešlo celkově 50 dětí. Z tohoto počtu 6 % dětí odešlo do pěstounské péče, 22 % dětí bylo přeřazeno do jiného zařízení, 44 % dětí ukončilo ústavní výchovu a posledních 28 % dětí mělo ústavní výchovu zrušenou. Stejně výsledky jsem zjistila i k druhému výzkumnému období, tedy od roku 2018 do roku 2023. V tomto období odešlo 24 dětí. Z tohoto počtu vyplývá, že 8,3 % dětí bylo přeřazeno do jiného zařízení, 29,2 % dětí ukončilo ústavní výchovu, 45,8 % dětí zrušilo ústavní výchovu a 16,7 % dětí bylo posláno do pěstounské péče. Díky těmto výsledkům z výzkumu vyplývá, že pěstounská péče stoupla za 13 let o 10,7 %, přeřazení kleslo o 13,7 %, ukončení ústavní výchovy kleslo o 14,8 % a zrušení ústavní výchovy stoupl o 17,8 %. Tyto výsledky beru velice pozitivně, jelikož stoupl procentuálně zrušení ústavní výchovy a pěstounské péče, a naopak kleslo ukončení ústavní výchovy.

4.7 Diskuze a doporučení

V mé výzkumné práci jsem se zabývala zjištěním, zda se postupem let důvody ukončení pobytu ve vybraném dětském domově liší a jaký důvod je ten nejčastější. Poté jsem odpověděla na předem určené výzkumné otázky. Má hlavní výzkumná otázka byla: Jaký je nejčastější důvod odchodu dětí z dětského domova?

Dle výzkumu jsem zjistila, že důvody, které se nejčastěji opakovaly, byly 4. Prvním důvodem bylo ukončení ústavní výchovy, druhým důvodem bylo zrušení ústavní výchovy, dále pěstounská péče a posledním důvodem bylo přeražení dítěte do jiného zařízení. Nejdůležitějším důvodem z těchto čtyř možností bylo ukončení ústavní výchovy.

Tento výsledek mě nijak nepřekvapil, jelikož můj předpoklad byl, že ukončení ústavní výchovy zletilostí bude velmi častý, jelikož je menší návratnost do původních rodin a děti jsou v dětském domově do své zletilosti či déle. Ke změně tohoto faktu napomáhá zmíněná novela z roku 2013. Pro porovnání mého výzkumného výsledku jsem zvolila dětský domov ze Sedlce – Prčice, kde jsem procentuálně spočítala z jejich 4 nejnovějších výročních zpráv (na jejich webových stránkách) odchody dětí z jejich dětského domova. Výsledek je takový, že od roku 2019 do roku 2023 je jejich nejčastějším důvodem zrušení ústavní výchovy, na druhém místě přemístění do jiného zařízení, dále ukončení ústavní výchovy a nejméně častým důvodem je pěstounská péče. U mého výzkumu z těchto 4 let vychází, že nejčastějším důvodem bylo zrušení ústavní výchovy, druhé ukončení ústavní výchovy, předposlední přeražení do jiného zařízení a posledním důvodem byla pěstounská péče. Z tohoto vyplývá, že se výsledky shodují v nejčastějším a nejméně častým důvodem mého výzkumu z Nymburku. Přeražení do jiného zařízení je u mého výzkumu méně častý než u dětského domova Sedlec – Prčice. ⁴²

Ze zákona o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních a o změně dalších zákonů z roku 2002 vyplývá, že dříve se do dětského domova dávaly děti pouze po předchozím komplexním vyšetření od diagnostického domova. V aktuálním znění tohoto zákona se již udává, že dítě může do dětského domova rovnou po rozhodnutí soudu. Z mého výzkumu je tento fakt viditelný, jelikož až 21 % dětí z dětského domova v Nymburce muselo být přeraženo do

---

⁴² DĚTSKÝ DOMOV, 2013–2021. O dětském domovu. Online. DĚTSKÝ DOMOV. Dostupné z: <https://zsdd.cz/detsky-domov/>. [cit. 2024-05-07].

diagnostického ústavu na komplexní vystřeni, jelikož jejich chování neodpovídalo pobytu v klasickém dětském domově. Po dobu mého výzkumného období bylo vydáno spousta novel o zákonu spojeném s ústavní péčí, díky nimž se mění počty odchozích dětí z důvodu pěstounské péče, přeřazení atd. Na tento výzkum by bylo dobré navázat po roce 2025, kdy by se do ústavní péče ve školském zařízení neměly umisťovat děti do 3let. Myslím si, že je to velký krok k menšímu počtu dětí v ústavní péči a zvětšení počtu dětí v náhradní rodinné péči.

Doporučení:

Při tvorbě bakalářské práce jsem zaznamenala, že mnoho lidí stále nemá dostatek informací o dětských domovech. Mé poznatky jsem si potvrdila například ve článku Dejme šance dětem, kde jasně píšou, že se kritizují dětské domovy, hovoří se o jejich zavírání a zavádí se systém tzv. profesionální pěstounské péče. Nerozlišuje se mezi kojeneckými ústavu, dětskými domovy a výchovnými ústavu, a většina lidí vůbec neví, jaký je mezi těmito institucemi rozdíl.⁴³ Řešením k upřesnění informací by bylo dobré zvýšit povědomí o dětských domovech, aby lidé porozuměli jejich fungování a lépe pochopili situaci, ve které se děti nacházejí. Je pravděpodobné, že lidé, kteří budou informováni o dětech v dětských domovech, budou ochotnější tyto děti podpořit či dokonce adoptovat. O dětských domovech by se mohlo více vzdělávat ve školách, na sociálních sítích nebo například v různých veřejných debatách.

---

⁴³ DEJME DĚTEM ŠANCI. Jak je to s dětmi z dětských domovů. 2021. Online. Dejme dětem šanci. Dostupné z: <https://www.dejmedetemsanci.cz/3/about-us/880/jak-je-to-s-detmi-z-detskych-domovu.html>. [cit. 2024-06-21].

Závěr

V první části mé bakalářské práce jsem se zabývala rodinou a dysfunkční rodinou, která souvisí s náhradní péčí a ústavní péčí. V náhradní rodinné péči jsem se zabývala adoptí, pěstounskou péčí, poručenstvím a péčí jiné osoby. V kapitole ústavní péče jsem se zabývala dětským domovem s tím i souvisejícím dětským domovem se školou, dále diagnostickým ústavem a výchovným ústavem.

Zpracování mé bakalářské práce a zkušenosti získané během tvorby praktické části mi umožnily více proniknout do problematiky dětských domovů. Hlavním cílem mé bakalářské práce bylo odpovědět na otázku, jaký je nejčastější důvod odchodů dětí z dětského domova. Z výsledků vyplývá, že hlavním důvodem odchodů dětí z dětského domova je ukončení ústavní výchovy. Děti mohou být v dětském domově do 18 let, poté se ústavní výchova ruší a dítě odchází s finančním obnosem do normálního života. Některé děti však chtějí pokračovat ve studiu, a tím získávají možnost si pobyt prodloužit až do 26 let. Pokud studium dokončí, či sami školu opustí před jejím absolvováním, ústavní výchova je jim ukončena. Mile mě překvapilo, kolikrát jsem se v tomto výzkum setkala s dětmi, které vystudovaly střední školy, dokonce i vysoké školy, což by se ani nemuselo stát, pokud by zůstaly u své rodiny, ve který byl nějaký problém, který se právě musel řešit dětským domovem. Častým důvodem také bylo zrušení ústavní výchovy, která nastává při žádosti a nápravě rodičů či jejich rodinné situace. Děti v dětském domově jsou z důvodu špatných životních podmínek. Velmi pozitivně beru posun odchodů dětí do pěstounské péče. První polovinu mého výzkumného období (2000–2011) bylo pouze 7 dětí posláno do pěstounské péče. V druhé polovině (2012–2023) stoupl počet odchozích dětí do pěstounské péče o polovinu. Tento fakt mě vede k názoru, že postupem času by ústavní výchovu mohla nahradit náhradní rodinná péče, buď pěstounská péče, či adopte.

Díky této práci jsem získala nové informace o chodu dětských domovů a celkově o fungování náhradní péče. Náhradní rodinná péče není bezchybná a nejideálnější, ale doufám, že se bude nadále rozvíjet.

Seznam použitých zdrojů

1. DEJME DĚTEM ŠANCI. Jak je to s dětmi z dětských domovů. Online. Dejme dětem šanci. 2021. Dostupné z: <https://www.dejmedetemsanci.cz/3/about-us/880/jak-je-to-s-detmi-z-detskych-domovu.html>. [cit. 2024-06-21].
2. DĚJINY A SOUČASNOST. Děti státu?. Rok vydání není uveden. Online. Dějiny a současnost. Dostupné z: <http://dejinyasoucasnost.cz/archiv/2018/1/deti-statu/>. [cit. 2024-03-21].
3. DĚTSKÝ DOMOVO, dětském domovu. 2023. Online. DĚTSKÝ DOMOV. Dostupné z: <https://zsdd.cz/detsky-domov/>. [cit. 2024-05-07].
4. DUNOVSKÝ, Jiří. Dítě a poruchy rodiny. Hálkova sbírka pediatrických prací (Avicenum). Praha: Avicenum, 1986. ISBN 08-040-86
5. FRIDRICHOVA ST, Zdenka, Vznik a vývoj rodiny. 2023. Online. Seznam medium. Dostupné z: <https://medium.seznam.cz/clanek/zdenka-fridrichova-st-vznik-a-vyvojrodiny-8376>. [cit. 2024-05-08].
6. HEČKOVÁ, Michaela, Nejsme hlídací agentura ani ubytovna. Děti aktivně připravujeme do života, říká ředitel Dětského domova Dolní Počernice Martin Lněnička.2023. Online. CAMP. Dostupné z: <https://praha.camp/magazin/detail/nejsme-hlidaci-agentura-ani-ubytovna-deti-aktivne-pripravujeme-do-zivotarika-reditel-detskeho-domova-dolni-pocernice-martin-lnenicka>. [cit. 2024-04-17].
7. J. HAJNAL (1965) - DVA ZÁKLADNÍ HISTORICKÉ MODELY RODINY, J. HAJNAL (1965) - dva základní historické modely rodiny. Rok vydání není uveden. Online. Psychologie, pedagogika. Dostupné z: <https://psychologiepedagogika.studentske.cz/2008/06/j-hajnal-1965-dva-zkladn-historick.html>. [cit. 2024-05-08].
8. KOVANDA, Petr, *RODINA: VŠICHNI JI MÁME, ALE CO PŘESNĚ RODINA VLASTNĚ JE?* 2023. Online. Dostupné z: <https://autorskesperky.com/blog/post/rodina.html>. [cit. 2024-03-21].
9. KRTIČKOVÁ, Kateřina, *Výchovné problémy v dysfunkčních rodinách*. 2015. Online. Šance dětem. Dostupné z: <https://sancedetem.cz/vychovne-problemy-v-dysfunkcnichrodinach>. [cit. 2024-03-21].
10. KULIČKA, Petr, Dětské domovy. Rok vydání není uveden. Online. PETR KULIČKA – MOJE STRÁNKY. Dostupné z: <https://kulickovy.estranky.cz/clanky/detskedomovy.html>. [cit. 2024-03-21].
11. MATĚJČEK, Zdeněk. Náhradní rodinná péče: průvodce pro odborníky, osvojitele a pěstouny. Praha: Portál, 1999. ISBN 80-7178-304-8.
12. MINISTERSTVO PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ, *Formy náhradní rodinné péče*. 2023. Online. Ministerstvo práce a sociálních věcí. Dostupné z: <https://www.mpsv.cz/formy-nahradni-rodinne-pece>. [cit. 2024-03-21].

13. MOLDRZYK, Zdeněk. Specifická situace příbuzenských pěstounů. 2023. Online. Šance dětem. Dostupné z: <https://sancedetem.cz/specificka-situace-pribuzenskych-pestounu>. [cit. 2024-06-21].
14. NÁRODNÍ PEDAGOGICKÝ INSTITUT ČESKÉ REPUBLIKY, Diagnostické ústavy. Rok vydání není uveden. Online. Npi. Dostupné z: <https://poradenstvi.npi.cz/diagnosticke-ustavy>. [cit. 2024-03-21].
15. NÁRODNÍ PEDAGOGICKÝ INSTITUT ČESKÉ REPUBLIKY, Výchovné ústavy. Rok vydání není uveden. Online. Npi. Dostupné z <https://poradenstvi.npi.cz/vychovne-ustavy>. [cit. 2024-03-21].
16. NÁRODNÍ PEDAGOGICKÝ INSTITUT ČESKÉ REPUBLIKY, Dětské domovy se školou. Rok vydání není uveden. Online. Npi. Dostupné z <https://poradenstvi.npi.cz/detske-domovy-se-skolou>. [cit. 2024-03-21].
17. PLUHAŘOVÁ, Veronika, Funkce rodiny. 2012. Online. Základní škola Chrudim. Dostupné z: https://www.zspeska.cz/e_download.php?file=data/editor/127cs_17.pdf&original=VY_32_INOVACE_51p.pdf. [cit. 2024-03-28].
18. POSTRÁNECKÁ, Barbora, Zásadní krok v novodobé historii Česka se nově zabrzdil. Proč měly kojenecké ústavy skončit už dávno. 2023. Online. Heroine. Dostupné z: <https://www.heroine.cz/rodina-a-vychova/zasadni-krok-v-novodobe-historii-ceska-senove-zabrzdil-kojenecke-ustavy-mely-skoncit-uz-davno>. [cit. 2024-03-21].
19. PRÁVO NA DĚTSTVÍ, Jak to v děčáku chodí. Rok vydání není uveden. Online. Právo na dětství. Dostupné z: <https://www.pravonadetstvi.cz/deti/tvoje-situace/jsi-vustavu/jak-to-v-decaku-chodi/>. [cit. 2024-03-21].
20. STODŮLKOVÁ, Eva a ZAPLETALOVÁ, Eliška. Pedagogika pro střední školy. Druhé, aktualizované a rozšířené vydání. Beroun: Machart, 2015. ISBN 978-8087938-32-4
21. STŘEDOČESKÝ KRAJ. Péče před osvojením. 2024. Online. Středočeský kraj. Dostupné z: <https://kr-stredocesky.cz/web/socialni-oblast/pece-pred-osvojenim>. [cit. 2024-06-09].
22. STŘEDISKO NÁHRADNÍ RODINNÉ PÉČE, Adopce neboli osvojení. Rok vydání není uveden. Online. Středisko náhradní rodinné péče. Dostupné z: <https://nahradnirodina.cz/o-nahradni-rodinne-peci/adopce-neboli-osvojeni/> [cit. 2024-03-21]
23. STŘEDISKO NÁHRADNÍ RODINNÉ PÉČE, Systém náhradní péče. 2012. Online. Šance dětem. Dostupné z: <https://sancedetem.cz/system-nahradni-pecce>. [cit. 2024-0508].
24. ŠANCE DĚTEM, Dětský domov. Rok vydání není uveden. Online. Šance dětem. Dostupné z: <https://sancedetem.cz/slovník/detsky-domov>. [cit. 2024-03-21].
25. ŠANCE DĚTEM, Hostitelská péče: Jak se liší od pěstounské péče a pro koho je vhodná? 2020. Online. Šance dětem. Dostupné z: <https://sancedetem.cz/o-cem-sem-luvi/hostitelska-pecce-jak-se-lisi-od-pestounske-pecce-pro-koho-je-vhodna>. [cit. 2024-03-21].

26. ŠTĚPÁŘ, Václav, *Rodina*. 2012. Online. Rodina. Dostupné z: <file:///C:/Users/42060/Downloads/9%20Rodina.pdf>. [cit. 2024-03-21].
27. ÚŘAD PRO MEZINÁRODNĚPRÁVNÍ OCHRANU DĚTÍ, Náhradní rodinná péče v České republice. Rok vydání není uveden. Online. Úřad pro mezinárodněprávní ochranu dětí. Dostupné z: <https://www.umpod.cz/nahradni-rodinna-pece-v-ceskerepublice>. [cit. 2024-03-21].
28. VACHTLOVÁ, Andrea, Domov pro osoby se zdravotním postižením. 2020. Online. Šance dětem. Dostupné z: <https://sancedetem.cz/domov-pro-osoby-se-zdravotnimpostizenim>. [cit. 2024-04-17].
29. VANČÁKOVÁ, Martina, Institucionální (ústavní) péče o dítě. Rok vydání není uveden. Online. Virtuální knihovna NRP. Dostupné z: <https://www.knihovnanrp.cz/nahradni-rodinna-pece/system-nahradni-rodinne-pece-vcr/institucionalni-ustavni-pece-o-dite/>. [cit. 2024-03-21].
30. Zákon č. 89/2012, občanský zákoník, oddíl 2 - Osvojení, v platném znění (§§ 958 - 970)
31. Zákon č. 359/1999 Sb. Zákon o sociálně-právní ochraně dětí
32. ZEZULA, Daniel, Děti patří domů, z. s. 2024. Online. Děti patří domů. Dostupné z: <https://www.detipatridomu.cz/>. [cit. 2024-03-11].
33. ZEZULOVÁ, Dagmar. Pěstounská péče a adopce. Praha: Portál, 2012. ISBN 978-80262-0065-9.
34. ZPRÁVA O DĚTSKÝCH DOMOVECH PRO DĚTI DO TŘÍ LET ZA ROK. Zpráva o dětských domovech pro děti do tří let za rok 2023. 2023. Online. 8000DŮVODŮ. Dostupné z: <https://www.8000duvodu.cz/blog/zprava-o-detskych-domovech-pro-detido-tri-let-za-rok-2023>. [cit. 2024-04-17].